

Hallituksen esitys Eduskunnalle munavalmistehygienialaiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää ehdotuksen munavalmistehygienialaiksi. Ehdotetun lain tarkoituksena on yhdenmukaistaa munavalmisteiden elintarvikehygieenistä laatua sekä valmisteiden käsittely- ja tuotanto-olosuhteille asetettavia hygieniavaatimuksia koskevat säännökset Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen (ETA-sopimus) sisältyvien Euroopan yhteisöjen (EY) asianomaisten säädösten kanssa.

Ehdotettu laki koskisi yleiseen kulutukseen tarkoitettujen munavalmisteiden käsittely-, valmistus-, varastointi- ja kuljetusvaiheita sekä munavalmisteille asetettavia elintarvikehygieenisiä vaatimuksia ennen niiden vähittäismyyntiä tai käyttöä muiden elintarvikkeiden valmistukseen. Laki koskisi myös munavalmisteiden maahantuontia ja maastavienttiä.

Munavalmisteita valmistavilla laitoksilla tulisi olla toimintaansa varten ehdotetussa laissa määritelty lupa. Lupaviranomaisena toimisi kunta. Laitosten olisi kustannuksellaan laadittava ja toteutettava laitoksen toiminnan hygieniavalvontaa varten omavalvontajärjestelmäksi kutsuttu laitoksen sisäinen seurantaohjelma, jonka toteuttamista kunnan valvontaviranomainen valvoisi.

Ehdotetun lain yleisestä toimeenpanosta huolehtisi maa- ja metsätalousministeriö. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos johtaisi lain valvontaa valtakunnallisesti ja lääninhallitukset läänitasolla. Paikallisella tasolla valvonnasta huolehtisi kunta. Kunnalla olisi oikeus periä maksuja lupien käsittelystä, omavalvontajärjestelmän hyväksymisestä sekä ETA-maihin kuulumattomiin maihin suuntautuvasta viennistä aiheutuvista ylimääräisistä valvontatoimenpiteistä.

Munavalmisteita koskevien EY:n säädösten yksityiskohtainen voimaan saattaminen tapahtuisi esityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksillä. Ministeriö antaisi määräykset muun muassa munavalmisteita valmistaville laitoksille asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista sekä viranomaisvalvonnan ja -tarkastuksen järjestämisestä.

Esitys liittyy Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman samanaikaisesti ETA-sopimuksen 1 päivänä heinäkuuta 1994 voimaan tulevien eläinlääkintämääräysten kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .	1	6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	7
YLEISPERUSTELUT	3	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1. Johdanto	3	1. Lakiehdotuksen perustelut	8
2. Nykytila	3	1 luku. Yleiset säännökset	8
2.1. Tausta	3	2 luku. Viranomaiset	9
2.2. Lainsäädäntö	3	3 luku. Munavalmisteille sekä niiden tuotan-	
2.3. Sopimus Euroopan talousalueesta	4	nolle asetettavat vaatimukset	9
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	5	4 luku. Valvonta	11
3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi	5	5 luku. Muutoksenhaku	14
3.2. Keskeiset ehdotukset	5	6 luku. Rangaistussäännökset	15
4. Esityksen vaikutukset	6	7 luku. Erinäiset säännökset	15
4.1. Taloudelliset vaikutukset	6	8 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset .	19
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ..	7	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	19
4.3. Ympäristövaikutukset	7	3. Voimaantulo	19
5. Asian valmistelu	7	LAKIEHDOTUS	20

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteessä I luetellaan ne Euroopan yhteisöjen (EY) eläinlääkintä- ja kasvin-suojelualan säädökset, jotka on otettu osaksi ETA-sopimusta. Direktiiveistä yksi koskee elintarvikkeeksi tarkoitettuja munavalmisteita. Ehdotettu laki on laadittu yhdenmukaiseksi tämän direktiivin kanssa. Lakiehdotuksessa on lisäksi otettu huomioon ETA-lisäpöytäkirjaan sisältyvä tätä munavalmistedirektiiviä täydentävä direktiivi sekä ETA-lisäpöytäkirjassa oleva munavalmistedirektiivin mukautusta koskeva muutos.

Munavalmistedirektiivissä asetetaan elintarvikehygieeniset vaatimukset munavalmisteiden laadulle, käsittelylle ja tuotannolle. Vaatimukset koskevat muun muassa munavalmisteiden puhtautta, mikrobiologisia ominaisuuksia ja vieraita aineita. Direktiivi sisältää niin ikään munavalmisteita käsittelevien laitosten rakenteita ja toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset. Näiden tarkoituksena on varmistaa, että munavalmisteita käsitellään puhtaissa oloissa siten, että niiden laatu säilyy hyvänä.

Munavalmisteita koskevia ETA-sopimuksen ja sen lisäpöytäkirjan säännöksiä selostetaan yksityiskohtaisesti tämän esityksen alajaksossa 2.3.

2. Nykytila

2.1. Tausta

Tällä hetkellä ei ole voimassa erillistä munavalmisteita koskevaa lakia. Munavalmisteiden elintarvikehygieniaan liittyviä säännöksiä on kolmessa eri laissa, nimittäin terveydenhoitolaissa (469/65), elintarvikelaissa (526/41) sekä kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annetussa laissa (1009/84), sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä.

Valvonnan ylin johto on jakautunut kahdelle viranomaiselle. Maa- ja metsätalousministeriö johtaa kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annetun lain mukaista valvontaa ja elintarvikevirasto puolestaan terveydenhoitolain elintarvikesäännösten sekä elintarvikelain mukaista valvontaa. Terveydenhoi-

tolain ja elintarvikelain osalta valvonnan johto aluetasolla kuuluu lääninhallituksille ja paikallisesti valvonnasta huolehtii kunta. Kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annetun lain osalta valvonnasta vastaa eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos.

2.2. Lainsäädäntö

Terveydenhoitolaki

Terveydenhoitolaissa on yleiseen terveydensuojeluun liittyvät elintarvikkeiden käsittely- ja valmistusolosuhteita koskevat säännökset. Niiden mukaisesti myytäväksi tarkoitettuja elintarvikkeita käsiteltäessä ja valmistettaessa on meneteltävä niin, että tautien tartunnan leviäminen ja muiden terveydellisten epäkohtien syntyminen estetään. Laissa on asetettu elintarvikehuoneistoille, joissa elintarvikkeita valmistetaan tai muutoin käsitellään, yleisiä laatuvedellytyksiä. Elintarvikehuoneistot on ennen niiden käyttöön ottoa esitettävä toimintakunnossa asianomaisen kunnan toimielimen, lähinnä terveyslautakunnan, hyväksyttäväksi. Terveydenhoitolain mukaista elintarvikehuoneistoksi hyväksymistä ei tarvita silloin, jos muualla lainsäädännössä on säädetty toisenlaisesta hyväksymismenettelystä. Terveydenhoitolaissa on myös säännökset talousveden laatuvaatimuksista.

Terveydenhoitolain uudistaminen on parhailaan vireillä (HE 42/1994 vp).

Elintarvikelaki

Elintarvikelaki on valtuuslaki, jossa on hyvin laajat asetuksenantovaltuudet. Lain nojalla voidaan asetuksella säädellä elintarvikkeita ja niiden kaikkinaista käsittelyä pitäen silmällä paitsi yleistä terveyttä myös kuluttajan turvaamista ala-arvoisten elintarvikkeiden myynniltä ja siitä johtuvilta taloudellisilta tappioilta.

Elintarvikelain nojalla on annettu kananmunasetus (799/77). Tämä asetus koskee elintarvikkeeksi tarkoitettuja raakoja kananmunia ja niistä tehtyjä kananmunavalmisteita sekä myös muita linnunmunia ja niistä tehtyjä valmisteita. Asetuksella säädetään munien laadusta, laatu- luokittelusta, leimaamisesta, pakkaamisesta,

varastoinnista, kuljetuksesta ja kaupanpidosta sekä kananmunavalmisteiden koostumuksesta, elintarvikehygieenisestä laadusta, käsittelystä ja säilytyksestä. Asetus koskee myös munapakkaamoille asetettavia vaatimuksia.

Laki kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta

Lakia sovelletaan munapakkaamojen myyntiä varten luokittelemien ja pakkaamien kananmunien sekä maasta vietävien ja maahantuotavien kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastukseen. Laissa säädetään pakkaamoja koskevista hygieenisistä vaatimuksista sekä pakkaamojen ja munavalmisteita valmistavien laitosten valvonnasta viennin sekä laatuluokituksen valvomiseksi. Lain nojalla annetussa asetuksessa kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta (866/89) annetaan tarkemmat säännökset pakkaamojen ja munavalmistelaitosten tarkastuksista sekä munien ja valmisteiden viennistä. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (142/85) maasta vietäville kananmunille ja kananmunavalmisteille asetettavista vaatimuksista ja niihin tehtävistä merkinnöistä annetaan tuotteiden laatua koskevat tarkemmat määräykset.

Tartuntatautilaki

Tartuntatautilaki (583/86) sisältää ihmisten tartuntatautien vastustamista ja ennalta ehkäisemistä koskevat säännökset. Tartuntatautilaisa säädetään sellaista työtä, jossa tartuntataudin leviämisen edellytykset ovat tavallista suuremmat, tekevien henkilöiden terveydentilasta vaadittavista selvityksistä. Jos henkilön voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan tartuntataudin leviämistä, terveyslautakunta voi määrätä henkilön olemaan poissa ansiotyöstään sinä aikana, jolloin taudin leviämisen vaara on olemassa.

Tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Asiantuntijalaitoksena toimii kansanterveyslaitos. Läänin alueella lain täytäntöönpano kuuluu lääninhallituksille ja kunnan alueella kunnalle.

2.3. Sopimus Euroopan talousalueesta

ETA-sopimuksen liite I

ETA-sopimuksen liitteeseen I sisältyy *hygie-*

nia- ja terveysongelmista munavalmisteiden tuotannossa ja saattamisessa markkinoille annettu neuvoston direktiivi (89/437/ETY), jäljempänä munavalmistedirektiivi. Direktiiviä on eläinlääkintötarkastusten yhdenmukaistamiseksi muutettu ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjaan sisältyvällä neuvoston direktiivillä 622/89/ETY, joka koskee eläinlääkinnällisiä tarkastuksia yhteisön sisäisessä kaupassa pyrittäessä sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseen. ETA-sopimus sisältää lisäksi joitain direktiivin mukautuksia, jotka koskevat munan määritelmää ja munavalmisteiden raaka-aineena käytettäville munille asetettavia vaatimuksia.

Direktiivin tarkoituksena on yhdenmukaistaa munavalmisteita koskevat elintarvikehygieeniset vaatimukset niin, että Euroopan yhteisöjen sisämarkkinoiden toteutuessa ei munavalmisteiden kaupalle aiheudu esteitä jäsenvaltioiden vaatimusten eroavuuksista.

Munavalmisteet määritellään direktiivissä elintarvikkeena käytettäviksi valmisteiksi, jotka on saatu munista, niiden erilaisista osista tai niiden sekoituksista sen jälkeen kun kuori ja kalvot on poistettu. Niitä voidaan osittain täydentää muilla elintarvikkeilla tai lisäaineilla, ja ne voivat olla nestemäisiä, säilöttyjä, kuivattuja, kiteytettyjä, jäädytettyjä, pakastettuja tai hyydytettyjä. Munavalmisteiden valmistukseen voidaan käyttää kanojen, ankojen, hanhien, kalkkunoiden, helmikanojen tai viiriäisten munia. Laitoksella direktiivissä tarkoitetaan laitosta, joka on hyväksytty valmistamaan ja käsittelemään munavalmisteita.

Direktiivi ei koske pienimuotoisissa yksiköissä valmistettuja munavalmisteita, jotka ilman eri käsittelyä käytetään sellaisten elintarvikkeiden valmistukseen, jotka joko myydään suoraan kuluttajalle tai tarjoillaan paikan päällä heti valmistuksen jälkeen.

Direktiivi liitteeseen sisältää säännökset, jotka koskevat munavalmisteiden käsittelyä ennen niiden vähittäiskauppaan saattamista tai käyttöä muiden elintarvikkeiden valmistuksessa. Säännökset koskevat laitosten rakenteellisia vaatimuksia, laitosten tiloja, laitteita ja henkilökuntaa koskevia hygieniavaatimuksia, raaka-aineena käytettäviä munia koskevia vaatimuksia, munavalmisteiden valmistusta koskevia hygieniavaatimuksia, munavalmisteiden laatua, valvonnan järjestämistä sekä munavalmisteiden pakkaamista, varastointia, kuljetusta ja merkittävistä koskevia vaatimuksia.

Asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen vi-

ranomaisen on hyväksyttävä laitokset ja rekisteröitävä ne. Hyväksymisen edellytyksenä on, että laitos täyttää direktiivissä asetetut elintarvikehygieeniset vaatimukset. Rekisteriin merkityt laitokset on ilmoitettava EY:n komissiolle, ETA-sopimuksen mukaisessa järjestelmässä EFTA:n valvontaviranomaiselle. Tiedot toimitetaan edelleen muille ETA-valtioille.

Laitosten on oltava viranomaisen säännöllisessä valvonnassa. Direktiivin liitteessä on säännökset viranomaisen suorittamasta valvonnasta ja tuotanto-olosuhteiden seurannasta. Direktiivi myös asettaa laitokselle velvollisuuden oman tuotantohygieniansa valvontaan (omavalvonta).

Direktiivi sisältää lisäksi säännökset tuonnista EY:n ulkopuolisista valtioista, joista käytetään nimitystä kolmannet maat. ETA-sopimuksen mukaan eläinlääkintädirektiivien kolmansia maita koskevia säännöksiä ei noudateta. Sopimuspuolet eivät kuitenkaan saa soveltaa kolmansista maista tapahtuvaan tuontiin suotuisampia tuontiehtoja kuin mitä ETA-sopimuksen soveltamisesta seuraa.

ETA-sopimuksen lisäpöytäkirja

ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjaan sisältyvä *munavalmisteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevista hygieni- ja terveysongelmista annetun direktiivin 89/437/ETY muuttamisesta annettu neuvoston direktiivi (91/684/ETY)* sekä lisäpöytäkirjassa oleva *munavalmistedirektiiviä koskeva* ETA-sopimuksen tekstin muutos ovat ehdotetun lain kannalta merkityksellisiä.

Direktiivissä 91/694/ETY tarkennetaan *munavalmisteiden* laatuvaatimuksiin sisältyvän bakteeriryhmän nimi vastaamaan sen nykyistä tieteellistä nimitystä sekä poistetaan *kuivattuja munavalmisteita* koskeva säilytyslämpötilavaatimus. Lisäpöytäkirjaan sisältyvällä tekstin muutoksella muutetaan ETA-sopimuksessa olevia *munavalmistedirektiivin* mukautuksia *munan* määritelmän osalta.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Ehdotetun lain tavoitteena on ETA-sopi-

muksen mukaisesti taata, ettei ETA-valtioiden väliselle munavalmisteiden kaupalle aseteta valmisteiden laatua tai tuotanto-olosuhteita koskevista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista aiheutuvia esteitä.

Ehdotetussa laissa pyritään lainsäädännön kautta varmistamaan vähittäismyyntiin tai toisten elintarvikkeiden valmistukseen toimitettavien munavalmisteiden elintarvikehygieeninen laatu. Munavalmisteiden käsittely-, varastointi- ja kuljetusvaiheille asetettavien hygieniavaatimusten ensisijaisena päämääränä on turvata munavalmisteiden ja niistä valmistettujen elintarvikkeiden käyttäjän terveys.

Munavalmisteiden elintarvikehygieenisen laadun turvaamisessa käytettävässä menettelyssä ovat keskeisellä sijalla laitosten hyväksyminen ja niiden säännöllinen valvonta. Valvonta tulisi etupäässä laitosten itsensä suoritettavaksi. Se toteutettaisiin viranomaisen hyväksymän ohjelman mukaisesti ja viranomainen valvoisi tämän ohjelman toteutusta. Laitoksissa havaittujen epäkohtien korjaamisen varmistamiseksi olisi viranomaisella mahdollisuus antaa tarvittavia määräyksiä ja kieltoja. Tarvittaessa näitä voitaisiin tehostaa uhkasakolla sekä teettämistä keskeyttämishallalla. Lisäksi ehdotettu laki sisältäisi sen rikkomista koskevat rangaistus-säännökset.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Ehdotetun lain soveltamisala koskisi yleiseen kulutukseen tarkoitettujen munavalmisteiden käsittely-, varastointi- ja kuljetusvaiheita ennen niiden vähittäismyyntiä tai käyttämistä toisten elintarvikkeiden valmistukseen. Näiden aikana olisi ryhdyttävä kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joilla estetään terveydellisten epäkohtien syntyminen ja mainittujen elintarvikkeiden elintarvikehygieenisen laadun heikkeneminen.

Ehdotetun lain yleisestä toimeenpanosta vastaisi maa- ja metsätalousministeriö ja valvonnan ylimmästä johdosta huolehtisi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos. Läänihallitus hoitaisi puolestaan valvonnan johtotehtävät läänin alueella. Kunta huolehtisi valvonnasta alueellaan.

Munavalmisteille asetettaisiin laissa elintarvikehygieeniset perusvaatimukset. Munavalmisteet eivät saisi ominaisuuksiensa puolesta aiheuttaa käyttäjälleen terveydellistä haittaa. Munavalmisteita valmistavat laitokset olisi hyväksyttävä toimintaansa varten. Sama koskisi

laitoksiin tai niiden toimintaan tehtäviä muutoksia. Hyväksymisen ehtona olisi, että laitokset täyttävät tiloiltaan ja toiminnaltaan ehdotetun lain asettamat ehdot. Munavalmisteita saisi valmistaa ja käsitellä vain hyväksytyissä laitoksissa.

Laitosten itsensä olisi huolehdittava siitä, että niissä estetään tuotannon kaikissa vaiheissa terveydellisten epäkohtien syntyminen. Tätä varten laitoksella olisi valvontaviranomaisen hyväksymä omavalvontajärjestelmä.

Ehdotetussa laissa olisi säännökset valvontaviranomaisten toimivaltaoikeuksista. Näitä olisivat tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus sekä oikeus näytteenottoon ja näytteiden tutkimiseen. Kunnan valvontaviranomainen voisi antaa elinkeinonharjoittajalle terveyshaittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia kieltoja ja määräyksiä. Tarvittaessa niiden tehosteena voitaisiin käyttää uhkasakkoa sekä teettämisen- ja keskeyttämishuonon. Äärimmäisessä tapauksessa kunnan valvontaviranomainen voisi ottaa munavalmisteen haltuunsa, jos niistä on syytä epäillä aiheutuvan välitöntä terveyden vaaraa, eikä muita ehdotetun lain mukaisia turvaamiskeinoja voida pitää riittävinä.

Ehdotettu laki sisältäisi myös erilliset rangaistussäännökset ja säännöksen menettämisseuraamuksista.

Kunnan olisi mahdollista periä maksuja laitosten ja omavalvontajärjestelmien hyväksymisestä sekä mahdollisista ETA-maiden ulkopuolelle suuntautuvan viennin aiheuttamista ostajamaan vaatimista ylimääräisistä valvontatehtävistä. Säännöllinen viranomaisvalvonta tapahtuisi kunnan kustannuksella.

Ehdotettu laki sisältäisi yksityiskohtaiset valtuudet antaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä munavalmistedirektiivien täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset määräykset.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtion- ja kunnallistaloudelliset vaikutukset

Lain toimeenpano ei edellyttäisi uusien virkojen perustamista maa- ja metsätalousministeriöön, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokseen eikä lääninhallitukseen.

Ehdotetulla lailla kumottaisiin kananmunien

ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annettu laki. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos on vuosittain tutkinut mainitun lain nojalla noin 2 400 000 kananmunaa ja 200 munavalmisteenäytettä sekä tehnyt noin 400 tarkastuskäyntiä munapakkaamoihin. Tarkastusten tekemisestä ja näytteiden tutkimisesta on peritty maksu. Ehdotetun lain tultua voimaan tämä tarkastustoiminta lakkaisi. Näin vapautuvat voimavarat käytettäisiin ETA-sopimuksen toteuttamisen edellyttämien lisätehtävien suorittamiseen, muun muassa eläimistä saatavien elintarvikkeiden vierasainevalvonnan järjestämiseen.

Kunta huolehtii nykyisin terveydenhoitolain nojalla tapahtuvasta munavalmistelaitosten valvonnasta. Tästä aiheutuneet valvontakustannukset ovat valtiosuosusjärjestelmän puitteissa jakaantuneet kuntien ja valtion kesken jokseenkin tasan.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annetun lain mukaan suorittaman valvonnan loputtua vastuu laitosten valvonnasta siirtyisi entistä enemmän kunnan vastuulle. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos toimisi kuitenkin jatkossa valvontaa johtavana viranomaisena kunnan tukena. Ehdotettu laki tehostaisi myös omavalvontajärjestelmän kautta laitosten valvontaa. Omavalvontajärjestelmä aiheuttaisi sen, että viranomaisvalvonnan tarve tulisi pienemmään.

Uusien virkojen perustamista kuntiin ei ehdotetun lain mukainen valvonta edellyttäisi. Kukin kunta voisi järjestää valvonnan tarkoituksenmukaisimmaksi katsomallaan tavalla.

Suomessa on nykyisin yksi ehdotetun lain säätelyalueeseen kuuluvaa laitos. Koska kunnan suorittama valvonta tulisi olemaan lähinnä omavalvonnan toteutumisen valvontaa, kuntien vuotuiset valvonnan kokonaiskustannukset olisivat varsin pienet.

Laitosten hyväksymisasioiden käsittelystä sekä kolmansiin maihin suunnatun viennin aiheuttamasta lisävalvontatyöstä kunnat voisivat periä laitoksilta maksun. Maksut perittäisiin kunnan hyväksymän taksan mukaisesti.

Elinkeinoelämään kohdistuvat vaikutukset

Laitosten valvonta perustuisi suurelta osin laitosten omavalvontajärjestelmään. Se puolestaan kytkeytyisi läheisesti laitosten omaan laadunvalvontatoimintaan. Tämän vuoksi lakisää-

teisestä omavalvonnasta aiheutuvia kustannuksia on erittäin vaikea arvioida.

Ehdotetun lain mukaan kunnat voisivat perä läitöksiltä maksun laitoksen hyväksymisestä, omavalvontaohjelman hyväksymisestä sekä ETA-maiden ulkopuolisiin maihin suuntautuvan viennin aiheuttamista lisääntyneistä valvontatehtävistä. Nämä toimenpiteet eivät muodosta jatkuvaa kustannuserää.

Suomen ainoa munavalmisteita valmistava laitos täyttää ehdotetun lain asettamat rakenteelliset ja toiminnalliset vaatimukset, joten tässä suhteessa lisäkustannuksia ei synny.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetun lain yleinen täytäntöönpano, suunnittelu ja ohjaus kuuluisi maa- ja metsätalousministeriölle.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos johtaisi lain ja sen nojalla annettujen säännösten valvontaa. Valvonnan johdosta huolehtiminen olisi uusi tehtävä laitokselle. Munavalmisteiden valmistuksen valvontaa on aiemmin johtanut maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto sekä elintarvikevirasto. Ehdotetun lain mukaisen valvonnan johtotehtävien siirtyminen eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tehtäväksi ei aiheuta laitoksen henkilökunnan lisäämistarpeita, koska laitoksen muut lakisääteiset tehtävät vähenevät olennaisesti ehdotetun lain myötä.

Lääninhallitukset johtaisivat valvontaa omalla alueellaan ja paikallistasolla valvonnasta huolehtisivat kunnat.

Henkilöstön lisäystarpeita ei olisi millään organisaatiotasolla.

4.3. Ympäristövaikutukset

Ehdotetulla lailla ei ole ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousmi-

nisteriössä virkatyönä. Esityksestä on neuvoteltu kauppa- ja teollisuusministeriön ja eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen kanssa. Esityksestä pyydettiin lausunto seuraavilta: kauppa- ja teollisuusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, tullihallitus, lääninhallitukset, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, elintarvikevirasto, Eläinlääketieteellisen korkeakoulun elintarvike- ja ympäristöhygienian osasto, Elintarviketeollisuusliitto, Suomen Kuntaliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, Suomen Eläinlääkäriliitto, Suomen Kuluttajaliitto, Kuluttajat — Konsumenterna ry, Suomen Kemistiliitto, Agronomiliitto, Kuntien terveystarkastajat ry, Terveys- ja ympäristöalan tekniset ry, Suomen kananmunanviejät/Munakunta ja Scanneg Oy.

Esityksen valmistelussa on erityistä huomiota kiinnitetty siihen, että esitys sisältää vain ne säännökset, jotka munavalmistedirektiivien täytäntöönpano edellyttää. Esitykseen sisältyvät maa- ja metsätalousministeriön määräystenantovaltuudet on rajattu koskemaan ETA-sopimuksen täytäntöönpanon edellyttämiä määräyksiä.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy ETA-sopimuksen voimaan saattamiseen. Ehdotetulla lailla yhdenmukaistetaan munavalmisteiden elintarvikehygieenisia laatuvaatimuksia ja elintarvikehygieenistä valvontaa koskeva Suomen lainsäädäntö EY:n vastaavien säännösten kanssa. Tässä esityksessä tarkoitettuihin direktiiveihin viitataan ETA-sopimuksen liitteessä I sekä ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjassa.

Ehdotetulla lailla kumottaisiin kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annettu laki ja sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 luku. Yleiset säännökset

Lain tarkoitus ja soveltamisala

1 §. Ehdotetun lain tarkoituksena olisi turvata elintarvikkeeksi käytettävien munavalmisteiden elintarvikehygieeninen laatu. Lailla saatettaisiin täytäntöön ETA-sopimukseen sisältyvät munavalmisteiden elintarvikehygieenistä laatua ja sen valvontaa koskevat EY:n säädökset. Munavalmisteet määriteltäisiin tarkemmin 5 §:ssä.

Elintarvikehygieenisellä laadulla tarkoitetaan ominaisuuksia, jotka koskevat munavalmisteiden puhtautta, mikrobiologisia ominaisuuksia, vieraita aineita, lämpötilaa sekä haju- ja maunominaisuuksia.

2 §. Ehdotettua lakia sovellettaisiin kanojen, ankkujen, hanhien, kalkkunoiden, helmikanojen ja viiriäisten munista valmistettuihin, yleiseen kulutukseen tarkoitettujen munavalmisteiden niihin käsittely-, valmistus-, varastointi- ja kuljetusvaiheisiin, jotka edeltävät munavalmisteiden vähittäismyyntiä tai käyttöä muiden elintarvikkeiden valmistukseen. Ehdotettua lakia sovellettaisiin myös näille munavalmisteille sekä niiden raaka-aineena käytettäville munille asetettaviin elintarvikehygieenisiin vaatimuksiin sekä näiden munien pakkaamiselle, säilytykselle ja kuljetukselle asetettaviin elintarvikehygieenisiin vaatimuksiin.

Yleiseen kulutukseen tarkoitettuina munavalmisteina pidettäisiin tuotteita, jotka on tarkoitettu myytäväksi tai muutoin luovutettaviksi kaupanpidon yhteydessä tai käytettäväksi elintarvikkeiden valmistuksessa elintarviketeollisuudessa tai suurtalouksissa.

3 §. Ehdotettua lakia ei sovellettaisi munavalmisteista valmistettuihin elintarvikkeisiin eikä tällaisten elintarvikkeiden valmistukseen tai muuhun käsittelyyn.

Lakia ei myöskään sovellettaisi sellaiseen vähäiseen laitoksissa tai suurtalouksissa ja elintarvikemyymälöissä tapahtuvaan munavalmisteiden valmistukseen, jossa valmistettavat munavalmisteet käytetään sellaisenaan, ilman mitään käsittelyä, sellaisten elintarvikkeiden valmistukseen, jotka joko myydään suoraan kuluttajalle tai tarjoillaan paikan päällä heti

valmistuksen jälkeen. Ehdotettu laki ei myöskään koski munavalmisteiden käsittelyä yksityistalouksissa.

Ehdotettua lakia ei sovellettaisi munavalmisteiden kuljetuksiin tukkukaupoista. Jos tukkukaupassa kuitenkin valmistetaan tai muulla vastaavalla tavalla käsitellään munavalmisteita, olisi kysymyksessä ehdotetun lain mukaisesti hyväksyttävä ja valvottava laitos, josta tapahtuvat kuljetukset kuuluisivat lain soveltamisalaan.

Suhde eräisiin säädöksiin ja määritelmät

4 §. Munavalmistedirektiivi koskee myös laitoksissa munavalmisteita käsittelevää henkilökuntaa koskevia terveysvaatimuksia. Tarkoituksena on, että tartuntatautien vastustamiseen ja ehkäisyyn liittyvät laitosten henkilökunnan terveydentilaan kohdistuvat vaatimukset asetettaisiin ja niitä koskevat toimenpiteet suoritettaisiin laitoksissa tartuntatautilain nojalla.

Talousettä koskevat yleiset laatuvaatimukset on asetettu terveydenhoitolaissa. Niitä sovellettaisiin myös ehdotetun lain mukaisissa laitoksissa käytettävään veteen.

5 §. Munavalmistedirektiivi sisältää useita yksityiskohtaisia määritelmiä. Ehdotettuun lakiin on näistä otettu vain ne, jotka ovat lain sisällön selvyuden kannalta välttämättömiä. Määritelmät on laadittu mahdollisimman tarkoin direktiivien sisältöä seuraten.

Munavalmisteilla tarkoitettaisiin elintarvikkeena käytettäviä valmisteita, jotka on saatu kanojen, ankkujen, hanhien, kalkkunoiden, helmikanojen ja viiriäisten munista taikka kyseisten munien osista tai osien sekoituksesta sen jälkeen kun kuori ja kalvot on poistettu. Munavalmisteita voidaan osittain täydentää muilla elintarvikkeilla, kuten sokerilla tai lisäaineilla. Munavalmisteet voivat olla nestemäisiä, säilöttyjä, kuivattuja, kiteytettyjä, jäädytetyjä, pakastettuja tai hyydytetyjä.

Laitoksella tarkoitettaisiin kaikkia sellaisia tiloja, joissa munavalmisteita valmistetaan tai käsitellään (esimerkiksi prosessoidaan, jäädytetään, pakastetaan, pakataan tai varastoidaan) myyntiin toimittamista varten.

Valvontaviranomaisella tarkoitettaisiin kaikkia ehdotetun lain yleisestä toimeenpanosta, valvonnan johtamisesta ja toteuttamisesta vas-

taavia valtion ja kunnan viranomaisia. Näitä olisivat maa- ja metsätalousministeriö, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, lääninhallitus ja kunnan valvontaviranomainen. Lisäksi tulliviranomaiset olisivat ehdotetussa laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia.

2 luku. Viranomaiset

Yleinen toimeenpano

6 §. Ehdotetun lain yleinen toimeenpano kuuluisi maa- ja metsätalousministeriölle. Yleiseen toimeenpanoon kuuluisivat toiminnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta.

Valvonnan johto ja toteutus

7 §. Keskusvirastotasolla valvonnan johto olisi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksella. Ehdotetun lain mukaisten laitosten terveydellinen valvonta on nykyisin järjestetty terveydenhoitolain mukaisesti ja valvonnan johto kuuluu elintarvikevirastolle. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos on kuitenkin suorittanut kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annetun lain mukaista valvontaa munavalmisteita valmistavissa laitoksissa. Myös munavalmisteiden vienti- ja tuontivalvonta on kuulunut sille. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos on siten maamme johtava asiantuntija munavalmisteiden valvonnan osalta, ja siksi valvonnan johto ehdotetaan annettavaksi sen tehtäväksi.

8 §. Ehdotetun lain mukaisen valvonnan toteutus olisi kunnan tehtävänä alueellaan. Tehtävästä huolehtisi kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, jota kutsuttaisiin laissa kunnan valvontaviranomaiseksi. Lautakunta ja muu toimielin voisi olla myös useamman kunnan yhteinen. Kunnanvaltuusto voisi päättää, että toimielin saisi siirtää päätösvaltaansa alaiselleen viranhaltijalle. Jos toimielin olisi useamman kunnan yhteinen, päätös ratkaisuvallan siirtämismahdollisuudesta tehtäisiin kuntayhtymän perustamissopimuksessa sovitulla tavalla. Jos toimielin saisi oikeuden päätösvaltansa siirtämiseen, voisi se tämän toimivallan rajoissa päättää, mitä tehtäviä se haluaa siirtää alaisensa viranhaltijan käsiteltäväksi. Näin kunta tai kuntayhtymä voisivat itse päättää siitä, miten ne tarkoituksenmukaisimmin järjestävät ehdotetun lain mukaisten tehtävien hoitamisen.

3 luku. Munavalmisteille sekä niiden tuotannolle asetettavat vaatimukset

Yleiset vaatimukset

9 §. Munavalmisteiden tulisi olla käyttötarkoitukseensa sopivia eikä niissä saisi olla ihmisen terveydelle haitallisia ominaisuuksia. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettaisiin näitä yleisiä vaatimuksia tarkentavat määräykset.

Käyttötarkoitukseen sopivuudella tarkoitetaan esimerkiksi haju-, maku-, rakenne- ja väriominaisuuksia. Lähtökohdiltaan ihmisravinnoksi sopimattomasta raaka-aineesta ei saisi valmistaa millään menetelmällä elintarvikeena käytettäviä tuotteita, vaikka terveydelliset haitat voitaisiin jollain valmistusmenetelmällä estää. Siksi pykälässä on vaatimus, että munavalmisteiden raaka-aineena käytettävien muni- en olisi oltava peräisin eläimistä, joilla ei ole sairauksia, jotka oleellisesti voisivat heikentää muni- en elintarvikehygieenistä laatua.

Terveydelle haitallisilla ominaisuuksilla tarkoitetaan munavalmisteiden tai muni- en mikrobiologiaa tai kemiallisia ominaisuuksia, jotka voivat aiheuttaa vaaraa ihmiselle. Munavalmisteissa ei saisi olla tautia aiheuttavia bakteereita tai muita mikrobeja siinä määrin, että niistä voisi aiheutua terveydellistä haittaa näiden elintarvikkeiden nauttijoille. Terveydelle haitallisia kemiallisia aineita ovat muun muassa muni- en kautta munavalmisteisiin joutuvat lääke- ja torjunta- sekä puhdistusainejäämät. Tällaisten kemiallisten aineiden määrä ei saisi munavalmisteissa ylittää terveysperusteisesti määrättyjä raja-arvoja.

Munavalmistedirektiivin mukaan eri lintulajien muni- en sekoittaminen munavalmisteita valmistettaessa on kielletty.

10 §. Munavalmistedirektiivin mukaan myös muiden elintarvikkeiden valmistukseen käytettävien munavalmisteiden on täytettävä direktiivin vaatimukset. Siksi tässä pykälässä erikseen säädettäisiin siitä, että muiden elintarvikkeiden valmistukseen ei saa myydä eikä käyttää munavalmisteita, jotka eivät täytä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimuksia. Suoraan kuluttajalle myytävien elintarvikkeiden ja valmistuspaikassa heti valmistuksen jälkeen tarjoiltavien elintarvikkeiden valmistukseen voidaan kuitenkin käyttää

3 §:n 3 kohdan mukaisesti sellaisia käsittelemättömiä munavalmisteita, joihin tätä lakia ei sovelleta.

Laitosten hyväksyminen sekä laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset vaatimukset

11 §. Munavalmistedirektiivi edellyttää, että viranomaisen hyväksyy laitokset, jotka valmistavat munavalmisteita. Laitoksista on pidettävä luetteloa ja ne on numeroitava. Myös laitoksiin tehtävät muutokset on erikseen hyväksyttävä. ETA-sopimuksen mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava EFTA:n valvontaviranomaiselle tiedoksi luettelo hyväksytyistä ja rekisteröidyistä laitoksista. Luettelo hyväksytyistä tai rekisteröidyistä laitoksista toimitetaan edelleen muille ETA-valtioille tiedoksi.

Ehdotetun lain mukaan kunnan valvontaviranomaisen tehtäväksi tulisi laitosten hyväksyminen sen jälkeen kun viranomaisen on todennut laitoksen täyttävän ehdotetun lain asettamat vaatimukset. Hyväksymistä olisi haettava kunnan valvontaviranomaiselta. Hakemus olisi tehtävä ennen laitoksen toiminnan aloittamista tai ennen sen rakenteiden tai toiminnan oleellista muuttamista.

Laitosten valvonta edellyttää, että kunnan valvontaviranomaiselle tehdään ilmoitus laitoksen toiminnan lopettamisesta. Tätä koskeva säännös otettaisiin pykälän 2 momenttiin.

12 §. Laitosten tulisi rakenteiltaan, välineiltään ja toiminnaltaan olla sellaisia, että ne eivät munavalmisteiden missään käsittely- tai tuotantovaiheessa aiheuta käsiteltävän elintarvikkeen elintarvikehygieenisen laadun heikkene- mistä siinä määrin, etteivät laitoksesta toimittavat munavalmisteet enää täytä ehdotetun lain mukaisia laatuvaatimuksia.

Laitosten rakenteellisille ja toiminnallisille vaatimuksille asetettavat yksityiskohtaiset ehdot annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä. Ehdot asetettaisiin munavalmistedirektiivin mukaisiksi. Maa- ja metsätalousministeriötä koskevasta valtuutuksesta määräysten antamiseen säädettäisiin 43 §:ssä.

13 §. Laitosten saattaminen ehdotetun lain mukaisiksi vaatii erityisasiantuntemusta, jonka hankkiminen varsinkin pienissä laitoksissa voi olla vaikeaa. Tätä varten ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös siitä, että kunnan valvontaviranomaisen olisi mahdollisuuksien mukaan pyydettäessä annettava neuvoja laitoksen saat-

tamiseksi ehdotetun lain mukaiseksi. Kunnan tulisi järjestää neuvontapalveluja vain sen käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa.

14 §. Munavalmistedirektiivi edellyttää, että laitos itse valvoo toimintahygieniaansa. Ehdotetun lain tarkoituksena on tämän mukaisesti asettaa laitokselle itselleen huomattava vastuu jatkuvan elintarvikehygieenisen valvonnan järjestämisestä. Samalla kunnan valvontaviranomaisen tehtäväksi jäisi ennen kaikkea laitosten omanvalvonnan toteutumisen seuranta.

Pykälässä laitoksille asetettaisiin velvoite, että laitosten olisi itse estettävä terveydellistä haittaa aiheuttavien elintarvikehygieenisten epäkohtien syntyminen. Jotta laitos mahdollisimman hyvin ja luotettavasti pystyisi suoriutumaan tästä tehtävästä, olisi sen kustannuksellaan laadittava ja toteutettava kunnan valvontaviranomaisen hyväksymä omavalvontajärjestelmä.

Oma- ja valvonnan tulosten olisi aina oltava kunnan valvontaviranomaisen käytettävissä viranomaisvalvonnan suorittamista varten. Laitoksen olisi myös ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaiselle laitoksessa esille tulleista terveydellistä haittaa aiheuttavista epäkohdista. Laitoksen olisi myös tarvittaessa poistettava markkinoilta laitoksesta toimitetut munavalmisteet, jos niiden osalta on syytä epäillä, että ne voivat olla ihmisten terveydelle vahingollisia.

Oma- ja valvonnan järjestelmästä annettaisiin munavalmistedirektiivin edellyttämät tarkemmat määräykset maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä. Tätä koskeva säännös olisi 43 §:ssä. Oma- ja valvonnan järjestelmässä olisi määriteltävä laitoksen toiminnan kohdat, joissa elintarvikkeessa voisi kohteiden luonteen vuoksi syntyä elintarvikehygieenisia vaaroja. Oma- ja valvonnan järjestelmään kuuluisi näiden kriittisten kohtien seuranta, poikkeavuuksien kirjaaminen, niistä valvontaviranomaiselle ilmoittaminen sekä epäkohtien korjaaminen. Erityisesti munavalmistedirektiivissä mainitaan oma- ja valvontaan kuuluvana munavalmiste-erien mikrobiologiset tutkimukset sekä säilyvyysaikojen määrittäminen. Järjestelmän sisältö ja laajuus olisi riippuvainen laitoksen suuruudesta ja sen toiminnan luonteesta. Oma- ja valvontaan liittyen laitoksen tulisi ottaa ja tutkia kustannuksellaan oma- ja valvonnan täydentämistä varten tarvittavat, viranomaisen määräämät näytteet. Tällainen määräys sisältyy myös munavalmistedirektiiviin.

Käsittely, kuljetus, merkitseminen ja kirjanpito

15 §. Munavalmisteita ja niiden raaka-aineena käytettäviä munia tulisi kaikissa vaiheissa käsitellä siten, että niiden elintarvikehygieeninen laatu säilyy mahdollisimman hyvänä. Munavalmisteita ja niiden raaka-aineena käytettäviä munia käsiteltäessä, säilytettäessä ja kuljetettaessa voi näiden elintarvikehygieeninen laatu heikentyä lähinnä lämpötilasta, kovakouraisesta käsittelystä tai ympäristöstä aiheutuvasta saastumisesta johtuen. Tarkemmat munavalmistedirektiivin edellyttämät käsittely- ja kuljetusolosuhteita koskevat määräykset annettaisiin 43 §:n perusteella maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi kiellon valmistaa ihmisravinnoksi tarkoitettuja munavalmisteita muissa kuin ehdotetun lain mukaisesti hyväksytyissä tai rekisteröidyissä laitoksissa.

16 §. Munavalmistedirektiivi edellyttää, että munavalmisteet on valmistuksen yhteydessä merkittävä. Näistä merkinnöistä on käytävä ilmi tuotteen valmistanut laitos ja alkuperämaa. Merkinnän avulla pystyttäisiin siten jäljittämään munavalmisteen alkuperä, mikä olisi tärkeää esimerkiksi terveydelle haitallisten erien alkuperää selvittäessä. Pykälässä säädettäisiin myös, että munavalmisteiden raaka-aineena käytettävät munien pakkaukset olisi merkittävä tunnistamista ja alkuperän selvittämistä varten. Merkitseminen palvelisi myös laitoksen omaa laaduntarkkailua.

Pykälässä säädettäisiin myös ehdotetun lain laitokselta edellyttämästä kirjanpidosta. Laitoksella olisi velvollisuus kustannuksellaan pitää kirjaa laitokseen tuoduista raaka-aineena käytettävistä munista ja laitoksesta toimitetuista munavalmisteista. Kirjanpidosta on lisäksi ilmentävä, mistä raaka-aineena käytetyt munat on laitokseen tuotu ja missä ne on pakattu sekä laitoksesta toimitettujen munavalmisteiden määränpää. Kirjanpitoa koskevat yksityiskohdaiset määräykset annettaisiin 43 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

4 luku. Valvonta*Laitosten avunantovelvollisuus*

17 §. Laitosten valvonta edellyttää, että laitos antaa valvontaviranomaisille valvonnan käy-

tännön suorittamisessa tarvittavaa apua. Valvonnan suorittaminen vaatii, että laitoksen edustaja tarvittaessa esittelee laitoksen tuotantotiloihin valvontaviranomaiselle ja huolehtii, että valvontaviranomainen pääsee kaikkiin valvottaviin kohteisiin. Pykälässä tarkoitettuja valvontaviranomaisia olisivat kunnan viranomaisten lisäksi muut ehdotetun lain 5 §:n 3 kohdassa tarkoitettut viranomaiset.

Valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus sekä näytteensaanti- ja tutkimisoikeus

18 §. Valvonnan edellytyksenä on, että valvontaviranomaiset saavat asianomaiselta elinkeinonharjoittajalta ja muilta henkilöiltä, joita ehdotetun lain säännökset koskevat, valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Näitä tietoja olisivat esimerkiksi laitoksen omavalvonnan yhteydessä tehdyt havainnot ja saadut mittaus- ja tutkimustulokset sekä tiedot laitoksen käyttämistä valmistus- ja jalostusmenetelmistä. Tietojen antamista koskeva velvoite ehdotetaan otettavaksi pykälän 1 momenttiin. Valvontaviranomaisen oikeus tietojen saamiseen koskisi vain ehdotetun lain mukaisen valvonnan kannalta merkityksellisiä tietoja. Tiedot olisi annettava valvontaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa.

Myös muilla valtion ja kunnan viranomaisilla, kuten terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisilla, saattaa olla ehdotetun lain noudattamisen valvonnan kannalta merkityksellisiä tietoja. Valvonnan tehokkuuden vuoksi ja jotta välttyttäisiin esimerkiksi päällekkäisten tutkimusten tekemiseltä ehdotetaan, että lain mukaisilla valvontaviranomaisilla olisi oikeus saada valvontaa varten tarvittavia tietoja myös näiltä muilta viranomaisilta.

19 §. Valvonta edellyttää, että valvontaviranomainen pääsee tiloihin, joissa toimintaa harjoitetaan, sekä että viranomainen voi tehdä niissä tarkastuksia ja tutkimuksia. Tähän oikeuttava säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 1 momenttiin.

Munavalmistedirektiivin 7 artiklan mukaan komission asiantuntijat suorittavat jäsenvaltiossa tarkastuksia sen varmistamiseksi, että direktiivi on pantu asianmukaisesti täytäntöön. Tarkastukset suoritetaan yhteistyössä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kanssa. ETA-sopimuksen 108 ja 109 artiklan mukaan sopimuksen veloitteiden

täyttämistä EFTA-valtioiden alueella valvoo EFTA:n valvontaviranomainen. Valvontamennettelyjen on oltava yhdenmukaiset EY:n noudattamien valvontamennettelyjen kanssa. Direktiivissä olevat EY:n tarkastajia koskevat säännökset koskevat näin ollen EFTA:n valvontaviranomaisen palveluksessa olevia tarkastajia. ETA-sopimus edellyttää, että myös EFTA:n valvontaviranomaisen palveluksessa olevien virkamiesten on päästävä laitokseen tekemään tarkastuksia. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 momenttiin.

20 §. Valvonta edellyttää, että valvontaviranomainen voi ottaa tutkittavakseen näytteitä munavalmisteista niiden eri käsittely- ja jalostusvaiheissa sekä tarkastaa toiminnassa käytetyt laitteet, välineet ja tilat. Toiminnan luonteesta johtuen valvontaviranomaisen tulisi saada ottaa näytteet maksutta. Viranomaisvalvonta tukee laitoksen omavalvontajärjestelmää ja tämän kautta laitoksen koko toimintaa. Kunnan valvontaviranomaisen ottamat näytteet tutkittaisiin ne ottaneen viranomaisen kustannuksella. Valtion viranomaisten suorittamiin tuonti- ja vientitarkastuksiin liittyvien näytteiden tutkimisen maksullisuus määräytyisi valtion maksuperustelain (150/92) nojalla, ellei ETA-sopimuksen pöytäkirjan 10 artiklan 4 mukaisesta ETA:n sekakomitean päätöksestä muuta johdu.

Elintarvikenäytteiden ottamista ja tutkimista koskevat yleiset säännökset sisältyvät elintarvikelain nojalla annettuihin säännöksiin. Ne soveltuvat hyvin noudatettaviksi myös ehdotetun lain mukaisiin näytteisiin. Tätä koskeva viittaussäännös tulisi otettavaksi pykälän 2 momenttiin. Elintarvikenäytteitä koskevat säännökset sisältyvät näytteenottoasetukseen (385/83) ja tutkimuksen suorittavia laboratorioita koskevat säännökset elintarvikeasetukseen (408/52).

Määräykset ja kiellot

21 §. Jos laitos tai sen toiminta ei täytä ehdotetun lain vaatimuksia, tulisi kunnan valvontaviranomaisen antaa kehoitus puutteen korjaamiseksi. Terveydellisten syiden edellyttäessä valvontaviranomainen voisi tällöin antaa määräyksiä ja kieltoja, jotka ovat tarpeen terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Määräys tai kielto voisi koskea koneen, laitteen tai tuotantotilan käyttämistä tai tuot-

teiden käsittelyä. Se voisi olla voimassa niin kauan kunnes puute on korjattu.

Ehdotettu säännös on tarkoitettu sovellettavaksi esimerkiksi tilanteissa, joissa käsiteltävä munavalmiste on laitoksen prosessissa aiheutuneen häiriön vuoksi puutteellisesti pastöroitu- nut siten, että tuotteen elintarvikehygieeninen laatu on vaarantunut, tai tilanteissa, joissa jäähdytyslaitteen rikkoutumisen vuoksi ei tarvittavia säilytyslämpötiloja pystytä ylläpitämään. Annettavien määräysten ja kieltojen tulee perustua valvontaviranomaisen käytettävissä olevaan ja hankkimaan tietoon sekä olla oikeassa suhteessa vaarannettavan oikeushyvän laajuuteen ja merkitykseen.

Ehdotettu säännös on samansisältöinen kuin mitä terveydenhoitolaissa nykyisin säädetään terveysviranomaisten valtuuksista antaa määräyksiä terveyshaittojen syntymisen ehkäisemiseksi. Terveystieteiden lain 82 §:n mukaan terveyslautakunnalla on oikeus antaa terveysviranomaisen toimittaman tarkastuksen nojalla määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveydellisen haitan poistamiseksi.

22 §. Pykälässä säädettäisiin kunnan valvontaviranomaisen mahdollisuudesta kieltää munavalmisteen luovuttaminen elintarvikkeeksi ja niiden käyttäminen elintarvikkeen valmistukseen, jos ne tai niiden käsittelyolosuhteet eivät olisi tämän lain mukaisia. Samoin pykälä antaisi mahdollisuuden kieltää käyttämästä munavalmisteiden valmistukseen sellaisia muna, jotka eivät täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vaatimuksia.

Terveydellisten syiden niin edellyttäessä valvontaviranomainen voisi määrätä, miten kyseisten tuotteiden osalta on meneteltävä. Määräystä annettaessa on pyrittävä siihen, että elinkeinonharjoittaja voi käyttää tuotteet hyväkseen niin taloudellisella tavalla kuin se terveysriskien välttämiseksi on suinkin mahdollista. Ihmisravinnoksi kelpaamattomat tuotteet ovat usein vielä käytettävissä esimerkiksi eläinten rehuksi.

23 §. Kiiretoimia edellyttävät sellaiset tilanteet, joissa on jo todettu terveyshaitta tai joiden jatkuessa terveyshaitan syntyminen on niin ilmeinen, ettei voida odottaa kunnan valvontaviranomaisen kokoontumista päätöksentekoa varten. Tällöin laitosta valvova kunnan viranhaltija voisi antaa tilanteen edellyttämät terveyshaitan ehkäisemiseen tähtäävät määräykset ja kiellot. Tällaisia tilanteita olisivat esimerkiksi

tuotteissa todettu tautia aiheuttavien mikrobin esiintyminen, pilaantuminen tai myrkyllinen aine.

Määräyksen tai kiellon antaneen viranhaltijan olisi viipymättä ilmoitettava siitä kunnan valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen saatuaan se päättää jatkotoimenpiteistä.

24 §. Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisen velvollisuudesta kuulla elinkeinonharjoittajaa, ennen kuin laitosta koskeva määräys tai kielto annettaisiin.

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishukka

25 §. Kunnan valvontaviranomainen voisi tehostaa 21—23 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Yleiset säännökset hallinnollisesta uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämishukasta on annettu uhkasakko-laissa (1113/90), minkä vuoksi se tulisi asiassa muutoin sovellettavaksi.

Haltuunotto

26 §. Kunnan valvontaviranomainen voisi ottaa munavalmisteet haltuunsa, jos ne tai niiden käsittelyolosuhteet ovat olleet sellaiset, että tuotteista on syytä epäillä aiheutuvan välitöntä terveyden vaaraa, eikä valvontaviranomaisen käytettävissä olevia muita toimintakeinoja voida pitää riittävinä sen varmistamiseksi, että kyseisiä tuotteita ei joudu elintarvikkeena käytettäväksi.

Haltuunotto tulisi käytettäväksi äärimmäisenä keinona, jos tilanne arvioidaan niin vakavaksi, että valvontaviranomaisen määräys tai kielto uhkasakolla tai teettämis- tai keskeyttämishukalla tehostettunakaan ei olisi riittävän tehokas keino estämään terveyden vaaraa aiheuttavaksi todetun tai epäillyn tuotteen joutumista kulutukseen.

27 §. Pykälä sisältäisi haltuunottoa koskevat tarkat menettelytapasäännökset, joilla pyritään varmistamaan elinkeinonharjoittajan oikeusturva.

Haltuun otetun omaisuuden säilyttäminen ja käyttäminen

28 §. Haltuun otetun omaisuuden säilytystä-

paa ja käyttöä koskevat päätökset tekisi kunnan valvontaviranomainen. Kunnan valvontaviranomaisen voi olla vaikeaa saada hankittua haltuun otetulle omaisuudelle asianmukaista säilytyspaikkaa, esimerkiksi sopivaa kylmäsäilytystä, muualta kuin asianomaisesta laitoksesta. Tämän vuoksi omaisuus voitaisiin säilyttää myös kyseisessä laitoksessa. Omaisuuden tulee olla siten merkitty tai säilytystilan sineaity tai merkitty, että haltuun otettu omaisuus voidaan vaivatta erottaa muusta laitoksen omaisuudesta.

Haltuun otetulle omaisuudelle voitaisiin tehdä sen elintarvikehygieenisen laadun selvittämiseksi tutkimuksia. Päätös omaisuuden käytöstä olisi tehtävä heti haltuun oton jälkeen tai, jos edellä tarkoitetut tutkimukset ovat tarpeen, heti tutkimustulosten selvittyä. Omaisuuden elintarvikehygieenisestä laadusta johtuvista terveydellisistä edellytyksistä riippuen käyttötapa olisivat esimerkiksi käyttäminen elintarvikkeeksi siten kuumennettuna tai muutoin käsiteltynä, että omaisuudessa olleet elintarvikehygieeniset puutteet poistuvat, käyttäminen eläinten rehuksi tai äärimmäisessä tapauksessa hävittäminen.

Haltuun otetun omaisuuden säilytystä ja käyttöä koskevia päätöksiä tehdessään kunnan valvontaviranomaisen tulisi menetellä siten, että elinkeinonharjoittajalle haltuunoton ja siihen liittyvien toimenpiteiden vuoksi aiheutuva taloudellinen menetys jäisi niin pieneksi kuin se omaisuuden elintarvikehygieeninen laatu ja sen mahdollistamat käyttötarkoitukset huomioonottaen on mahdollista.

Kunnan valvontaviranomaisen määräämien toimenpiteiden toteuttaminen olisi ensisijaisesti elinkeinonharjoittajan tehtävänä. Jos tämä ei niitä annetuissa määräajassa toteuttaisi, voisi kunnan valvontaviranomainen määrätä kyseiset toimenpiteet teetetäväksi.

29 §. Esitutkintaviranomainen voi pakkokeinoin (450/87) nojalla tavarikoida omaisuutta muun muassa silloin, jos on syytä olettaa, että se voi olla todisteena rikosasiassa tai että tuomioistuimien julistaa sen menetetyksi. Omaisuus on myytävä, jos se on helposti pilaantuva, pian häviävä, arvoltaan nopeasti aleneva tai erittäin kallishoitoinen. Myyntipäätöksen tekee poliisipiiriin päällikkö.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset siitä, että omaisuus voitaisiin myydä vain kunnan valvontaviranomaisen hyväksymään tarkoitukseen ja terveydellisten syiden vaatiessa

myymisen sijasta hävitettävä. Näin voitaisiin varmistua siitä, että takavarikoitu omaisuus tulisi käytettäväksi sen elintarvikehygieenisen laadun mukaiseen tarkoitukseen.

30 §. Pykälässä säädettäisiin menettelystä haltuun otetun tai takavarikoidun omaisuuden suhteen silloin, kun syytettä ehdotetun lain rikkomisesta ei nosteta tai tuomioistuin julista takavarikoitua omaisuutta menetetyksi. Kunnan valvontaviranomainen päättäisi käyttövasta silloin, kun omaisuuden elintarvikehygieeninen laatu on niin huono, ettei sitä voida sellaisenaan luovuttaa omistajalle.

Laitoksen hyväksynnän peruutus

31 §. Jos kunnan valvontaviranomainen haaitsee, että laitos ei olosuhteiltaan tai toiminnaltaan ole tämän lain ja sen nojalla asetettujen vaatimusten mukainen eikä puutetta ole valvontaviranomaisen kehotuksesta huolimatta korjattu, olisi valvontaviranomaisen määrättävä laitos korjaamaan kyseinen epäkohta.

Jos kyseinen puute on niin vakava, että terveydelliset seikat edellyttävät laitoksen toiminnan keskeyttämistä puutteen korjaamisen ajaksi, voisi valvontaviranomainen tehdä tämän peruuttamalla laitoksen hyväksymisen joko osaksi tai kokonaan, kunnes valvontaviranomaisen edellyttämät korjaukset on tehty. Jos korjauskehotusta ei määräaikaan mennessä olisi noudatettu olisi laitoksen hyväksyminen peruutettava. Puutteen korjaamiseen olisi varattava haittaan nähden kohtuullinen määräaika.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos toimisi kansallisen valvontaviranomaisena, joka vastaisi EFTA:n valvontaviranomaisille siitä, että laitoksia valvotaan ETA-sopimuksen mukaisesti. Tämän vuoksi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksella tulisi olla toimivalta tarvittaessa kehottaa kuntaa ryhtymään laitoksen hyväksynnän peruuttamista koskeviin toimenpiteisiin, jos laitos ei täytä ehdotetun lain vaatimuksia eikä kunnan valvontaviranomainen ole oma-aloitteisesti kyseisiin toimenpiteisiin ryhtynyt. Kyseeseen tulevat lähinnä tapaukset, joissa eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen suorittamassa tarkastuksessa on havaittu epäkohtia laitoksen toiminnassa, mutta kunnan valvontaviranomainen on kuitenkin tulkinnut laitoksille asetettuja vaatimuksia siten, että se katsoo laitoksen olevan asetetut vaatimukset täyttävä.

Laitoksessa käytettävää vettä ja laitoksen henkilökunnan terveydentilaa koskevien säännösten valvominen

32 §. Ehdotetun lain 4 §:n mukaisesti laitoksessa käytettävää vettä ja henkilökunnan terveydentilaa koskevista vaatimuksista säädettäisiin veden osalta terveydenhoitolaissa ja henkilökunnan terveydentilan osalta tartuntatautilaissa. Jotta laitosta ja sen toimintaa valvottaisiin munavalmistedirektiivin edellyttämällä tavalla yhtenä kokonaisuutena, olisi kunnan valvontaviranomaisen varmistauduttava myös siitä, että laitoksessa käytettävä vesi ja henkilökunnan terveydentila ja hygienia ovat asianomaisessa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaiset. Jos vaatimuksia ei täytettäisi, voisi kunnan valvontaviranomainen ryhtyä tilanteen korjaamiseksi tämän luvun mukaisiin toimenpiteisiin.

5 luku. Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ja valitus

33 §. Jos kunnan asianomainen lautakunta tai muu monijäseninen toimielin on 8 §:n mukaisesti siirtänyt tämän lain mukaista toimivaltaansa yksittäiselle viranomaiselle, haettaisiin viranomaisen päätökseen muutosta tekemällä toimielimelle oikaisuvaatimus. Pykälässä säädettäisiin lisäksi oikaisuvaatimuksen tekemisessä noudatettavasta menettelystä. Toimielimen päätökseen haettaisiin edelleen muutosta valittamalla lääninoikeudelta.

34 §. Muutosta kunnan monijäsenisen lautakunnan tai toimielimen ehdotetun lain nojalla antamiin päätöksiin haettaisiin valittamalla lääninoikeudelta. Valitusajaksi olisi 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista lukien. Valituksessa noudatettaisiin, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Lääninoikeuden päätökseen voitaisiin hakea edelleen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Tulliviranomaisten tuonti- ja vientitarkastuksen yhteydessä antamiin päätöksiin voitaisiin hakea muutosta valittamalla siten kuin siitä erikseen säädetään.

Täytäntöönpano

35 §. Pykälän mukaan voitaisiin siinä yksi-

löidyissä päätöksissä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen tai oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää. Päätöksiä, jotka voitaisiin määrätä heti täytäntöön pantaviksi, olisivat muun muassa 21—23 §:n mukaiset laitoksen toiminnassa havaittujen terveydellisten puutteiden vuoksi annettavat määräykset ja kiellot sekä 25 ja 28—30 §:n mukaiset haltuunottoa koskevat päätökset, 31 §:n mukainen laitoksen hyväksynnän peruuttaminen sekä 47 §:n mukaiset tuonti- ja vientitarkastuksen johdosta tehtävät päätökset.

Annettaessa elintarvikkeeksi käytettäviä tuotteita ja niiden valmistus- ja käsittelyolosuhteita koskevia päätöksiä ei päätöksen täytäntöönpano useinkaan voi elintarvikkeiden pilaantumisvaaran sekä terveydellisten haittojen välttämiseksi odottaa muutoksenhaun vaatimaa aikaa. Pykälän mukaan muutoksenhakuviranomaisen olisi käsiteltävä asia kiireellisenä.

6 luku. Rangaistussäännökset

Rangaistussäännökset

36 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ehdotetun lain tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tehdystä rikkomisesta rangaistukseksi sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Jos rikkomus olisi kokonaisuuden kannalta ilmeisen vähäinen, voisi valvontaviranomainen pykälän 2 momentin mukaan jättää ilmoittamatta siitä esitutkintaviranomaiselle. Valvontaviranomainen voisi jättää ilmoittamatta esimerkiksi vähäisen laiminlyönnin, josta ei aiheudu terveysriskiä. Säännös ei estäisi muuta tahoja, esimerkiksi mahdollista asianomistajaa, ilmoittamasta rikkomusta esitutkintaviranomaiselle.

Rikosoikeudellisten seuraamusten kasaantumisen välttämiseksi ehdotetaan pykälän 3 momenttiin otettavaksi säännös, jonka mukaan uhkasakolla tehostetun kiellon tai velvoitteen rikkomisesta ei voida samasta teosta tuomita rangaistukseen.

37 §. Ehdotetun lain 40 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkominen olisi rangaistava sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella. Teko olisi asianomistajarikos, josta virallinen syyttäjä ei saisi nostaa syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteen pantavaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua rangaistus-

säännöstä ei sovellettaisi virkamiehiin eikä julkisyhteisön työntekijöihin. Heidän osaltaan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikoslain 40 luvun 5 §:ssä. Tätä koskeva viittaussäännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 momenttiin.

Menettämisseuraamus

38 §. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain rikkomisesta tuomittavasta menettämisseuraamuksesta. Ehdotettua lakia rikkoen käsitelty, kuljetettu, maahan tuotu tai maasta viety munavalmiste voitaisiin 1 momentin mukaan tuomita valtiolle menetetyksi.

Rikoksesta aiheutuvan taloudellisen hyödyn ja rikoksen tekemiseen käytetyn esineen tai muun omaisuuden tuomitsemisessa valtiolle menetetyksi säädetään rikoslain 2 luvun 16 §:ssä. Pykälän 2 momentti sisältäisi tätä koskevan viittaussäännöksen.

7 luku. Erinäiset säännökset

Maksut

39 §. Kunta voisi periä maksun laitoksen ja sen omavalvontajärjestelmän hyväksymisestä sekä niistä ylimääräisistä vientimaan vaatimista valvontatoimenpiteistä, jotka aiheutuvat muihin kuin ETA-maihin suuntautuvasta munavalmisteiden viennistä. Maksu perittäisiin kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Muu ehdotetun lain mukainen valvonta olisi maksutonta. Tämä olisi sen kunnallishallinnossa noudatetun periaatteen mukaista, että yleinen kunnallinen terveysvalvonta ja siihen liittyvä terveydellisten haittojen ehkäiseminen ja poistaminen tehdään viranomaisen kustannuksella. Maksut olisivat ulosottokelpoisia ilman eri tuomiota tai päätöstä.

Tuonti- ja vientitarkastuksista perittävien maksujen osalta tulisi valtion maksuperustelain lisäksi huomioon otettavaksi ETA-sopimukseen sisältyvän pöytäkirjan 10 määräykset tarkastuksissa noudatettavista menettelytavoista.

Salassapitovelvollisuus

40 §. Elinkeinonharjoittajan suojaamiseksi tarkastuksissa ja muussa valvonnassa kertyvien

tietojen asiattomalta levittämislä ja käytöltä ehdotetaan pykälässä säädettäväksi salassapitovelvollisuudesta. Salassapitovelvollisuus koski kaikkia niitä, jotka ehdotettua lakia valvossa tai valvontaan liittyvää tutkimustehtävää taikka muuta tehtävää suorittaessaan ovat saaneet tietoja, jotka koskevat yksityisen tai yhteisön taloudellista asemaa, liike- tai ammatillisaisuutta taikka yksityisen henkilökohtaisia oloja.

Salassapitovelvollisuus ei estäisi antamasta valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja valvontaviranomaisille eikä myöskään syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämistä varten taikka muutoksenhakua tutkivalle viranomaiselle. Lisäksi ehdotetaan, että mainittuja tietoja ja asiakirjoja saataisiin Suomen hyväksymän kansainvälisen sopimuksen niin edellyttäessä antaa ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille. ETA-sopimuksen mukaiset EFTA:n valvontaviranomaisen suorittamat tarkastukset saattavat edellyttää tiedon saamista muutoin salassapidettävästä sekasta. ETA-sopimuksen 122 artiklassa on määrätty sopimuksen osapuolia koskevasta salassapitovelvollisuudesta.

Laitosrekisteri

41 §. Munavalmistedirektiivin mukaan kaikista hyväksytyistä laitoksista on pidettävä kussakin jäsenvaltiossa valtakunnallista rekisteriä. Tehtävä ehdotetaan annettavaksi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen hoidettavaksi.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos antaisi laitoksille myös numeron, jota käytettäisiin tarvittavissa todistuksissa sekä tuotteissa valvontatoiminnan helpottamiseksi. Laitosnumeron antaminen ja valtakunnallisen rekisterin pitäminen perustuisivat kunnan valvontaviranomaisen tekemiin ilmoituksiin. Rekisteriin voitaisiin tallettaa myös muita valvontaa ja EFTA:n valvontaviranomaisen suorittamia tarkastuksia varten tarvittavia tietoja, kuten laitoksen tuotantosuunta, tuotannon suuruusluokka sekä laitoksen elintarvikehygieeniseen tasoon liittyviä tietoja.

Valtionosuus

42 §. Kunnan ehdotetun lain nojalla järjestämään toimintaan sovellettaisiin sosiaali- ja ter-

veydenhuollon suunnitelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/92).

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 6 §:ssä on säännökset sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen suunnitelman sisällöstä. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan suunnitelma sisältäisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle asetettavat tavoitteet ja ohjeet sekä laissa olevan valtuutussäännöksen nojalla annettavat määräykset. Tavoitteet, ohjeet ja määräykset ovat kiinteästi yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoimintaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain säätämisen yhteydessä muutettiin useita ympäristöterveydenhuollon alaan kuuluvia lakeja siten, että vaikka kunnan niiden nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan muutoin mainittua lakia, ei 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovelleta. Tämä johtui siitä, että ympäristöterveydenhuolto ei ole yksilöön kohdistuvaa palvelutoimintaa niin kuin terveydenhuolto yleensä, vaan se muodostuu pääasiallisesti hallinnollisista ja valvonnallisista tehtävistä. Näiden osalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa edellä mainittuja säännöksiä valtakunnallisen suunnitelman tavoitteista, ohjeista ja määräyksistä. Vastaava poikkeus ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 momenttiin.

Tarkemmat määräykset

43 §. Munavalmistedirektiivin yksityiskohtaiset määräykset ehdotetaan saatettaviksi voimaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

Munavalmistedirektiivi sisältää tarkat määräykset muun muassa munavalmisteille sekä laitosten rakenteille, toiminnalle ja munavalmisteiden valmistukselle asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista. Direktiivin määräykset koskevat myös omavalvonnan sekä viranomaistarkastusten järjestämistä ja niihin liittyviä todistuksia sekä laitosten rekisteröintiä ja ilmoitusmenettelyä. Ehdotetun pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriön määräystenantovaltuus olisi sidottu ETA-sopimuksen täytäntöönpanoon. Muita määräyksiä kuin mitä ETA-sopimuksen täytäntöönpano edellyttää ei näin ollen voitaisi antaa.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettaisiin tarkemmat määräykset munaval-

misteiden ja niiden raaka-aineena käytettävien munien elintarvikehygieenisistä vaatimuksista. Nämä koskisivat esimerkiksi mikrobiologiaa ja kemiallisia ominaisuuksia sekä lämpötilaa.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettaisiin myös yksityiskohtaiset määräykset laitosten hyväksymisen käytännön toteutuksesta sekä laitosten rakenteellisista vaatimuksista. Määräykset koskisivat esimerkiksi käytettäviä pintamateriaaleja sekä pintojen ja välineiden pestävyysehtoja. Ministeriön päätöksellä täsmennettäisiin myös sitä, miten laitosten toiminta on järjestettävä, jotta tehokkaimmin voitaisiin ehkäistä munavalmisteiden saastuminen ja pilaantuminen. Omavalvontajärjestelmän toteuttamista ja järjestelmän sisältämistä yksityiskohdista sekä valvontaviranomaisille tehtävistä laitoksen toimintaa koskevista ilmoituksista annettaisiin myös maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä tarkemmat määräykset.

Munavalmistedirektiivi sisältää myös viranomaisvalvonnan toteuttamista koskevia säännöksiä. Maa- ja metsätalousministeriö antaisi päätöksellään direktiivien edellyttämät vähimmäisvaatimukset viranomaisvalvonnan järjestämisestä. Päätös koskisi esimerkiksi sitä, mihin seikkoihin valvonnassa on kiinnitettävä huomiota ja minkälaisia tutkimuksia valvonnassa tulisi käyttää.

Valvontaviranomaiselle voitaisiin ministeriön päätöksellä asettaa pätevyyyteen liittyviä ehtoja vain siinä tapauksessa, että tämä johtuisi ETA-sopimuksesta. Toistaiseksi ETA-sopimus ei suoranaisesti näitä pätevyysvaatimuksia aseta. EY:llä on kuitenkin erillinen direktiivi, joka koskee eläimistä saatavien elintarvikkeiden eläinlääkinnällisiä tarkastuksia (89/662/ETY). Eläinlääkinnällisellä tarkastuksella tarkoitetaan direktiivissä mitä tahansa tarkastusta tai hallinnollista muodollisuutta, joka kohdistetaan eläimistä saataviin elintarvikkeisiin tai tuotteisiin ja jonka tarkoituksena on suojella ihmisten tai eläinten terveyttä. Tämän direktiivin mukaiset toimenpiteet ovat eläinlääkärin suoritettavia. On mahdollista, että myöhemmässä vaiheessa ETA-sopimuksen täytäntöönpano tulee edellyttämään myös tämän direktiivin noudattamista.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä asetettaisiin munavalmistedirektiivin mukaiset munavalmisteita koskevat vieraiden aineiden sallitut enimmäismäärät sekä määräykset, jotka koskevat vieraiden aineiden valvontaa. Näitä

vieraita aineita olisivat esimerkiksi lääkejäämät ja pesuainejäämät.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettavat määräykset voisivat munavalmisteiden merkitsemisen osalta koskea munavalmistedirektiivin mukaisesti sellaisia merkintöjä, jotka tarvitaan asianomaisen tuotteen alkuperämaan ja alkuperälaitoksen tunnistamiseksi, sekä niitä merkintöjä, joita ei säädellä elintarvikelain nojalla annetulla elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä annetulla asetuksella (794/91). Määräykset voisivat myös koskea elintarvikehygieniaan liittyviä vientitodistuksia ja muita vientiasiakirjoja.

Laitosten numeroinnin ja rekisteröinnin yksityiskohdista annettaisiin tarkempia määräyksiä maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä. Samoin tässä yhteydessä viranomaisille annettavista tiedoista määrättäisiin ministeriön päätöksessä.

Edellä esitetyt maa- ja metsätalousministeriön päätökset koskisivat osaltaan myös kunnille ehdotetun lain mukaan tulevien tehtävien suorittamistapaa. Kuntien itsehallinto edellyttää pääsääntöisesti, että kuntiin ei tulisi kohdistaa sitovaa viranomaisohjausta muutoin kuin niissä tapauksissa, joissa se toiminnan luonteen, esimerkiksi terveydensuojelun, vuoksi on ehdottoman välttämätöntä. Kuntien tehtävänä ehdotetun lain mukaan olevan viranomaisvalvonnan järjestäminen munavalmistedirektiivin edellyttämällä tavalla on ETA-sopimuksen täytäntöönpanon vuoksi välttämätöntä, jotta Suomi täyttäisi sopimuksesta aiheutuvat velvoitteensa. Tämä on myös ehto sille, että munavalmisteita voidaan viedä muihin ETA-valtioihin.

Maahantuonti ja maastavienti

44 §. Pykälä koskisi munavalmisteiden maahantuontia sekä toisesta ETA-valtiosta että ETA:n ulkopuolisesta valtiosta. Pykälän 1 momentin mukaan tuonti olisi sallittu, jos tavara täyttää maa- ja metsätalousministeriön asettamat vaatimukset ja tuonnin yhteydessä esitetään ministeriön määräämät asiakirjat. Ministeriön päätöksellä asetettavat vaatimukset koskisivat tavaran elintarvikehygieenisistä laatuja ja sen käsittely- ja valmistusolosuhteilta edellytettäviä terveydellisiä vaatimuksia sekä näihin liittyviä terveystodistuksia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettä-

väksi, että terveydellisten syiden edellyttäessä maa- ja metsätalousministeriö voisi kieltää munavalmisteiden maahantuonnin. Kyseeseen tuleva terveydellinen syy voisi olla esimerkiksi alkuperävaltiossa puhjennut sellainen tautiepidemia, joka voi elintarvikkeen välityksellä tarttua ihmiseen.

ETA-sopimuksen mukaan munavalmisteiden tuonnille ei saa asettaa esteitä, jos tavara täyttää asianomaisissa direktiiveissä määritellyt vaatimukset. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälän 3 momenttiin otettavaksi säännös siitä, että ETA-valtioista tuotavan tavaran osalta maa- ja metsätalousministeriön tulisi antaa 1 momentissa mainitut määräykset ETA-sopimuksen mukaisesti.

Siltä osin kuin maa- ja metsätalousministeriön tuonnin edellytyksistä antamat määräykset koskisivat tuontia muista kuin ETA-valtioista, eli niin sanotuista kolmansista maista, tulee ottaa huomioon, että vaikka ETA-sopimuksen mukaan suhteita kolmansiin maihin koskevia EY:n direktiivien säännöksiä ei sovelleta, ei kolmansista maista tapahtuvaan tuontiin kuitenkaan saada soveltaa edullisempia määräyksiä kuin niitä, jotka johtuvat sopimuksen soveltamisesta.

45 §. Munavalmisteita voitaisiin viedä maasta, jos ne täyttävät ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Munavalmistedirektiivi edellyttää, että muihin ETA-valtioihin vietävä tavara merkitään ja sitä seuraa vaaditut kaupalliset asiakirjat. Merkintä on luonteeltaan terveysmerkintä. Se on todistuksena siitä, että tavara on direktiivin mukainen muun muassa alkuperältään sekä käsittely- ja valmistusolosuhteiltaan. Terveysmerkintää ja vientiasiakirjoja koskevat direktiivin säännökset ehdotetaan saatettaviksi voimaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että ETA:n ulkopuolelle vietävän tavaran on täytettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämässä laajuudessa ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen lisäksi ostajavaltion vaatimukset. Jos ostajamaa asettaa alhaisemmat vaatimukset kuin mitä esitetystä laista johtuu, ei vietävien tavaroiden tarvitsisi täyttää kaikkia ehdotetun lain mukaisia vaatimuksia. Vietävien tuotteiden tulisi kuitenkin olla sellaisia, että ne ovat elintarvikkeeksi sopivia.

Maa- ja metsätalousministeriö antaisi tar-

kemmat määräykset vientitarkastusten järjestämisestä. Määräyksiä on tarkoitus antaa lähinnä vientiasiakirjoista ja menettelyistä, joiden avulla vientiä koskevien sopimusmääräysten noudattaminen varmistetaan.

Tuonti- ja vientivalvontaa koskevat yleiset säännökset

46 §. Tuonti- ja vientivalvontaa suorittaisivat tulliviranomaiset ja eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, joka nykyisin suorittaa munien ja munavalmisteiden tuonti- ja vientitarkastuksia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että tuojan ja viejän tulisi antaa tarkastuksessa ja siihen liittyvässä näytteenotossa tarvittava apu. Tällaista apua olisi esimerkiksi tarkastettavien tavaraerien luokse opastaminen, tavaroiden siirtäminen niin, että tarkastus voidaan suorittaa, sekä näytteenotossa avustaminen.

47 §. Tuonti- tai vientitarkastuksessa hylättyjen munavalmisteiden suhteen olisi meneteltävä tarkastuksen suorittaneen viranomaisen määräämällä tavalla. Näitä toimenpiteitä olisivat tavaran palauttaminen, käyttäminen tarkastuksen suorittaneen viranomaisen hyväksymään tarkoitukseen tai hävittäminen. Tavaran tuojalla tai viejällä olisi mahdollisuus valita näiden menettelyvaihtoehtojen välillä, sikäli kun tähän ei ole terveydellisten seikkojen tai muun lain-säädännön puolesta estettä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tuonti- ja vientitarkastuksen suorittavalle viranomaiselle mahdollisuus tuojan tai viejän kustannuksella teettää ne toimenpiteet, joita tuoja tai viejä ei ole suorittanut.

48 §. Pykälässä asetettaisiin kunnalle velvollisuus järjestää laitosten valvonta siten, että ETA-sopimuksen tai ETA:n ulkopuolisen ostajamaan edellyttäessä laitosta valvoo ja vientiin tarvittavat terveystodistukset antaa eläinlääkäri, joka on virkasuhteessa joko kuntaan tai kuntayhtymään, sen mukaan, kumpi kunnassa huolehtii ehdotetun lain mukaisesta valvonnasta. Kunnat ja kuntayhtymät voisivat sopia, että tehtävän hoitaa virkavastuulla jonkin muun kunnan tai kuntayhtymän virkaeläinlääkäri. Tarkoituksena on näin varmistaa ETA-sopimuksen toteuttaminen ja se, että laitoksen vientimahdollisuuksien varmistamiseksi laitoksen viranomaisvalvonta on järjestetty ostajamaan edellyttämällä tavalla.

Virka-apu

49 §. Pykälä sisältäisi poliisin ja tulliviranomaisten virka-apua koskevat säädökset.

Muut kansainväliset sopimukset

50 §. Ehdotetun lain 19, 39, 43, 44, 45 ja 48 §:ssä on viitattu ETA-sopimukseen tai Euroopan talousalueeseen. Jotta ehdotettua lakia ei pelkästään kyseisten viittausten takia tarvitsisi muuttaa Suomen mahdollisen Euroopan unionin jäsenyyden myötä, ehdotetaan pykälään otettavaksi säännös siitä, että mitä ehdotetussa laissa säädetään ETA-sopimuksesta ja ETA:sta, koskee vastaavasti Suomea sitovaa muuta kansainvälistä sopimusta ja kyseisen sopimuksen jäsenvaltioita. Suomen mahdollinen jäsenyys Euroopan unionissa ei aiheuttaisi lakiin muutoksia.

Tarkemmat säännökset

51 §. Pykälän mukainen asetuksenantovaltuus ja mahdollisuus jatkodegointiin maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettaviin määräyksiin koskisivat lain täytäntöönpanon edellyttämien hallinnollisten ja menettelyllisten säännösten antamista. Pykälän perusteella ei voisi antaa kuntia koskevia säännöksiä.

8 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset*Voimaantulosäännökset*

52 §. Ehdotettu laki liittyy ETA-sopimuksen eläinlääkintämääräysten voimaantuloon. Ne tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994. Ehdotettu laki tulisi voimaan samana päivänä. Ehdotetulla lailla kumottaisiin kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annettu laki.

Siirtymäsäännökset

53 §. Ennen ehdotetun lain voimaantuloa

vireillä olevat asiat käsiteltäisiin ennen sen voimaantuloa sovellettujen säännösten mukaisesti. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen elintarvikehuoneistoksi hyväksymistä koskeva hakemus ratkaistaisiin terveydenhoitolain nojalla.

54 §. Laitos tulisi asetuksella säädettävän siirtymäajan kuluessa saattaa ehdotetun lain vaatimukset täyttäväksi.

55 §. Ehdotetun lain mukaiset laitokset, jotka ovat nykyisin toiminnassa, on hyväksytty terveydenhoitolain nojalla elintarvikehuoneistoiksi. Koska niillä jo on kunnan viranomaisen hyväksyntä, ehdotetaan, että kunnan valvontaviranomaisen tulisi ilman eri hakemusta hyväksyä tai rekisteröidä laitos, jos se täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Maa- ja metsätalousministeriö antaisi ehdotetun lain 43 §:n nojalla tarkemmat munavalmistusehdotusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset. Määräykset koskisivat muun muassa laitoksille ja niiden omavalvontajärjestelmälle asetettavia vaatimuksia sekä viranomaisvalvontaa. Maa- ja metsätalousministeriö antaisi määräykset myös laitosten hyväksymismenettelyistä, terveystieteiden tutkimuskeskuksen elintarvikehuoneistosta sekä munavalmisteita koskevista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista ja vieraiden aineiden raja-arvoista.

Ehdotetun lain johdosta tulevat eräät elintarvikelain nojalla annetun muna-asetuksen säännökset tarpeettomiksi tai niitä olisi tarkistettava siten, että ne eivät ole ristiriidassa ehdotetun lain säännösten kanssa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman samanaikaisesti Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 1 päivänä heinäkuuta 1994 voimaan tulevien eläinlääkintämääräysten kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakehdotus:

Munavalmistehygienialaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

Lain tarkoitus ja soveltamisala

1 §

Tämän lain tarkoituksena on turvata elintarvikkeeksi käytettävien munavalmisteiden elintarvikehygieeninen laatu.

2 §

Tätä lakia sovelletaan:

1) kanojen, ankkujen, hanhien, kalkkunoiden, helmikanojen ja viiriäisten munista valmistettujen yleiseen kulutukseen tarkoitettujen munavalmisteiden käsittelyn, valmistuksen, varastoinnin ja kuljetuksen eri vaiheisiin ennen kyseisten munavalmisteiden vähittäismyyntiä tai niiden käyttämistä muiden elintarvikkeiden valmistukseen;

2) yleiseen kulutukseen tarkoitetuille munavalmisteille ennen vähittäismyyntiä tai käyttämistä muiden elintarvikkeiden valmistukseen asetettaviin elintarvikehygieenisiin vaatimuksiin; sekä

3) munavalmisteiden raaka-aineena käytettäville munille asetettaviin elintarvikehygieenisiin vaatimuksiin sekä näiden munien pakkaamiselle, säilytykselle ja kuljetukselle asetettaviin vaatimuksiin.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta:

1) yksityistalouksiin;

2) munavalmisteista valmistettuihin elintarvikkeisiin;

3) vähäiseen munavalmisteiden valmistukseen silloin kun munavalmisteet käytetään sellaisenaan suoraan kuluttajille myytävien tai valmistuspaikassa tarjoiltavien elintarvikkeiden valmistukseen; eikä

4) munavalmisteiden kuljetukseen tukkukaupasta.

Suhde eräisiin säädöksiin ja määritelmät

4 §

Munavalmisteita laitoksissa käsittelevän henkilökunnan terveydentilaa koskevista vaati-

muksista säädetään tartuntatautilaissa (583/86).

Laitoksissa käytettävän veden laadusta säädetään terveydenhoitolaissa (469/65).

5 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *munavalmisteella* elintarvikkeena käytettäviä valmisteita, jotka on saatu kanojen, ankkujen, hanhien, kalkkunoiden, helmikanojen tai viiriäisten munista taikka kyseisten munien osista tai osien sekoituksista sen jälkeen kun kuori ja kalvot on poistettu, riippumatta siitä, onko niitä osittain täydennetty muilla elintarvikkeilla tai lisäaineilla; munavalmisteet voivat olla nestemäisiä, säilöttyjä, kuivattuja, kiteytettyjä, jäädytettyjä, pakastettuja tai hyydytettyjä;

2) *laitoksella* munavalmisteita valmistavaa ja käsittelevää tuotantolaitosta; sekä

3) *valvontaviranomaisella* maa- ja metsätalousministeriötä, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitosta, lääninhallitusta, tulliviranomaista sekä kunnan valvontaviranomaista.

2 luku

Viranomaiset

Yleinen toimeenpano

6 §

Tämän lain valtakunnallisesta toimeenpanosta huolehtii maa- ja metsätalousministeriö.

Valvonnan johto ja toteutus

7 §

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos johtaa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa.

Läänin alueella tämän lain mukaisen valvonnan johto kuuluu lääninhallitukselle.

8 §

Kunta hoitaa alueellaan tämän lain mukaisen valvonnan. Tehtävästä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, jota jäljempänä kutsutaan kunnan valvontaviranomaiseksi. Kunnanvaltuusto voi

päättää, että toimielin voi siirtää päätösvaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

3 luku

Munavalmisteille sekä niiden tuotannolle asetettavat vaatimukset

Yleiset vaatimukset

9 §

Munavalmisteiden ja niiden raaka-aineena käytettävien munien on oltava käyttötarkoitukseensa sopivia eikä niissä saa olla ihmisen terveydelle haitallisia ominaisuuksia.

Munavalmisteiden raaka-aineeksi käytettävien munien on oltava peräisin eläimistä, joilla ei ole sellaisia sairauksia, jotka voisivat oleellisesti heikentää munien elintarvikehygieenistä laatua. Munavalmisteisiin ei saa käyttää eri lintulajien munien sekoituksia.

10 §

Muiden elintarvikkeiden valmistukseen käytettävien munavalmisteiden on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut elintarvikehygieeniset vaatimukset.

Laitosten hyväksyminen sekä laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset vaatimukset

11 §

Kunnan valvontaviranomaisen on hyväksyttävä laitos ennen laitoksen toiminnan aloittamista ja ennen kuin laitoksen toimintaa jatketaan laitoksessa tehtyjen oleellisten muutosten jälkeen. Hyväksyminen tehdään hakemuksesta.

Laitoksen on ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle toimintansa lopettamisesta.

12 §

Laitoksen on oltava rakenteiltaan, laitteiltaan ja toiminnaltaan sellainen, että siellä voidaan tuottaa sellaisia munavalmisteita, jotka täyttävät tässä laissa ja sen nojalla asetetut elintarvikehygieeniset vaatimukset.

13 §

Kunnan valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan annettava pyydettyä neuvoja, jotka ovat tarpeen laitoksen saamiseksi

tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisiksi.

14 §

Laitoksen on huolehdittava siitä, että siellä estetään terveystahaitta aiheuttavien elintarvikehygieenisten epäkohtien syntyminen. Tässä tarkoituksessa laitoksen on kustannuksellaan laadittava ja toteutettava kunnan valvontaviranomaisen hyväksymä valvontajärjestelmä (*omavalvontajärjestelmä*). Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tehtävänä on avustaa kunnan valvontaviranomaista omavalvontajärjestelmän hyväksymisessä, jos valvontaviranomainen tätä pyytää.

Laitoksen on huolehdittava siitä, että omavalvonnassa saadut tulokset ovat kunnan valvontaviranomaisen käytettävissä. Laitoksen on välittömästi ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle omavalvonnassa esille tulleet 1 momentissa tarkoitettavat epäkohdat. Laitoksen on poistettava markkinoilta sellaiset laitoksesta toimitettavat munavalmisteet, jotka voivat aiheuttaa vakavaa haittaa ihmisen terveydelle.

Käsittely, kuljetus, merkitseminen ja kirjanpito

15 §

Munavalmisteita on käsiteltävä ja ne on kuljetettava siten, että niiden elintarvikehygieeninen laatu säilyy mahdollisimman hyvänä. Sama koskee munavalmisteiden raaka-aineena käytettävien munien pakkaamista ja säilytystä sekä kuljetusta.

Munavalmisteita saa valmistaa vain hyväksytyissä laitoksissa. Munavalmisteet on valmistettava hyvää valmistustapaa noudattaen.

16 §

Munavalmisteet on valmistuksen yhteydessä merkittävä tunnistamista varten. Munavalmisteiden raaka-aineena käytettävien munien pakkaukset on pakkaamisen yhteydessä merkittävä siten, että niiden alkuperä voidaan selvittää.

Laitoksen on kustannuksellaan pidettävä kirjaa laitokseen tuoduista raaka-aineena käytettävistä munista ja laitoksesta toimitetuista munavalmisteista. Kirjanpidosta on ilmentävä, mistä raaka-aineena käytetyt munat on laitokseen tuotu ja missä ne on pakattu sekä laitoksesta toimitettujen munavalmisteiden määrän pää.

4 luku

Valvonta

Laitosten avunantovelvollisuus

17 §

Laitosten on kustannuksellaan annettava valvontaviranomaisille valvontaa varten tarpeellinen apu.

Valvontaviranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus sekä näytteensaanti- ja tutkimisoikeus

18 §

Valvontaviranomaisilla on oikeus saada valvontaa varten tarpeelliset tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta sekä elinkeinonharjoittajilta ja henkilöiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia valvontaa varten tarvittavia tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa tai yksityisen taloudellista asemaa taikka terveydentilaa koskevana muutoin olisivat salassapidettäviä.

19 §

Valvontaviranomaisilla on oikeus tehdä valvonnan edellyttämiä tarkastuksia ja tutkimuksia ja sitä varten päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa.

Mitä 1 momentissa säädetään Suomen viranomaisten oikeudesta päästä tarkastettavaan laitokseen, koskee myös Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettuja laitosten tarkastajia.

20 §

Valvontaviranomaisilla on oikeus ottaa korvauksetta valvontaa varten tarvittavassa tutkimuksessa tarvittava määrä näytteitä munavalmisteista niiden käsittelyn eri vaiheissa. Valvontaviranomaisilla on myös oikeus tarkastaa toiminnassa käytetyt laitteet, välineet ja tilat.

Näytteiden ottamisessa ja tutkimisessa noudatetaan muutoin, mitä elintarvikelaissa (526/41) tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Määräykset ja kiellot

21 §

Jos laitos tai sen toiminta eivät täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai

määräysten vaatimuksia, on kunnan valvontaviranomaisen kehotettava asianomaista korjaamaan kyseiset epäkohdat. Kunnan valvontaviranomainen voi tällöin antaa terveyshaittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä tai kiellotoja.

22 §

Jos munavalmiste taikka sen käsittely, valmistus, varastointi tai kuljetus taikka näiden aikana vallinneet olosuhteet eivät täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, voi kunnan valvontaviranomainen kieltää munavalmisteen luovuttamisen elintarvikkeeksi ja sen käyttämisen elintarvikkeen valmistukseen. Samoin, jos munavalmisteiden raaka-aineena käytettävät munat taikka niiden säilytys, kuljetus tai pakkaus eivät täytä tämän lain tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia, voi kunnan valvontaviranomainen kieltää näiden munien käyttämisen munavalmisteiden valmistukseen. Kunnan valvontaviranomainen voi tällöin määrätä, miten kyseisten munavalmisteiden tai munien suhteen on meneteltävä.

23 §

Kiireellisissä tapauksissa voi 21 ja 22 §:ssä tarkoitettun päätöksen tehdä laitosta valvova kunnan viranhaltija. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle.

24 §

Ennen 21—23 §:ssä tarkoitettun päätöksen tekemistä viranomaisen on varattava elinkeinonharjoittajalle tai tämän edustajalle tilaisuus tulla kuulluksi. Kiireellisissä tapauksissa elinkeinonharjoittajalle tai tämän edustajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi vain, jos tämä on viivytyksettä tavattavissa. Päätöksestä on ilmoitettava elinkeinonharjoittajalle.

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

25 §

Kunnan valvontaviranomainen voi asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai teettämistaikka keskeyttämisuhan.

Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttä-

misuhkaa koskevassa asiassa sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/90) säädetään.

Haltuunotto

26 §

Kunnan valvontaviranomainen voi ottaa munavalmisteet haltuunsa, jos on syytä epäillä tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisen menettelyn aiheuttavan välitöntä terveyden vaaraa eikä 21—23 ja 25 §:n mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä.

Kiireellisissä tapauksissa haltuunottopäätöksen voi tehdä laitosta valvova kunnan viranhaltija. Päätöksestä on mahdollisimman pian ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle.

27 §

Haltuunotto on suoritettava todistajan läsnä ollessa. Elinkeinonharjoittajan tai tämän edustajan kuulemisesta ennen haltuunottopäätöksen tekoa sekä päätöksen ilmoittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 24 §:ssä säädetään. Sille, jolta omaisuus on otettu, on annettava todistus, josta ilmenee haltuun otetun omaisuuden määrä ja haltuunoton syy.

Haltuun otetusta omaisuudesta voidaan korvauksetta ottaa näytteitä tutkimuksia varten.

Haltuun otetun omaisuuden säilyttäminen ja käyttäminen

28 §

Haltuun otettu omaisuus voidaan tarvittaessa säilyttää asianomaisessa laitoksessa sopivalla tavalla merkittynä taikka sinetöidyssä tai muutoin merkityssä varastotilassa. Omaisuus on sen elintarvikehygieenisen laadun selvittämiseksi mahdollisesti tarvittavien tutkimusten ajan säilytettävä siten, että sen laatu säilyy mahdollisimman hyvänä.

Kunnan valvontaviranomainen päättää siitä, mihin tarkoitukseen elinkeinonharjoittajan on haltuun otettu omaisuus käytettävä tai myytävä. Päätös on tehtävä viipymättä haltuunoton jälkeen. Kiireellisissä tapauksissa edellä tarkoitettujen päätöksen voi tehdä myös laitosta valvova kunnan viranhaltija. Päätöksestä on mahdollisimman pian ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle. Jos haltuun otetulle omaisuudelle on tarpeen tehdä sen elintarvikehygieenisen laadun selvittämiseksi tutkimuksia, on pää-

tös tehtävä viipymättä tutkimustulosten selvitteä. Päätöstä tehtäessä on pyrittävä siihen, että elinkeinonharjoittajan taloudellinen menetys jää mahdollisimman pieneksi.

Kunnan valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, minkä kuluessa elinkeinonharjoittajan on toteutettava valvontaviranomaisen määräämät toimenpiteet. Jos elinkeinonharjoittaja ei noudata määräaikaa, voi kunnan valvontaviranomainen määrätä kyseiset toimenpiteet teetettäväksi elinkeinonharjoittajan kustannuksella.

29 §

Jos esitutkintaviranomainen on pakkokeinolain (450/87) nojalla takavarikoinut laitoksesta munavalmisteita, saa esitutkintaviranomainen myydä omaisuuden vain kunnan valvontaviranomaisen hyväksymään tarkoitukseen. Valvontaviranomainen voi terveydellisten syiden vaatiessa määrätä, että omaisuus on myymisen sijasta hävitettävä.

30 §

Kunnan valvontaviranomainen määrää siitä, miten haltuun otetun tai takavarikoidun omaisuuden suhteen on meneteltävä, jos syytetty tämän lain rikkomisesta ei nosteta tai tuomioistuimien ei julista takavarikoitua omaisuutta valtiolle menetetyksi.

Haltuun otettu tai takavarikoitu omaisuus on tällöin määrättävä sellaisenaan omistajalle palautettavaksi, jos tähän ei ole terveydellistä estettä. Muussa tapauksessa omaisuus on luovutettava omistajalle tämän toimesta käytettäväksi tai myytäväksi kunnan valvontaviranomaisen hyväksymään tarkoitukseen. Päätöstä tehtäessä on pyrittävä siihen, että omistajan taloudellinen menetys jää mahdollisimman pieneksi.

Laitoksen hyväksynnän peruutus

31 §

Jos olosuhteet laitoksessa tai laitoksen toiminta eivät vastaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia eikä epäkohtia ole kunnan valvontaviranomaisen kehotuksesta huolimatta korjattu, on kunnan valvontaviranomaisen velvoitettava laitos määräajassa korjaamaan puutteet. Jos terveydelliset seikat edellyttävät, voidaan laitoksen hyväksyminen peruuttaa väliaikaisesti

kokonaan tai osittain asian käsittelyn ajaksi.

Jos korjauskehotusta ei noudateta, on kunnan valvontaviranomaisen peruutettava laitokselle antamansa hyväksyminen.

Kunnan valvontaviranomaisen on eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen kehotuksesta ryhdyttävä 1 tai 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Laitoksessa käytettävää vettä ja laitoksen henkilökunnan terveydentilaa koskevien säännösten valvominen

32 §

Tämän lain mukaiset valvontaviranomaiset varmistavat, että laitoksessa käytettävä vesi ja siellä munavalmisteita käsittelevän henkilökunnan terveydentila täyttävät tartuntatautilaissa ja terveydenhoitolaissa sekä niiden nojalla asetetut vaatimukset.

Mitä tässä luvussa säädetään tämän lain mukaisista vaatimuksista, koskee laitoksessa käytettävän veden sekä laitoksessa munavalmisteita käsittelevän henkilökunnan terveydentilan osalta tartuntatautilaissa ja terveydenhoitolaissa sekä niiden nojalla asetettuja vaatimuksia.

5 luku

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ja valitus

33 §

Kunnan viranhaltijan tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Kunnan viranhaltijan päätökseen tyytymättömällä on oikeus saattaa päätös 8 §:ssä tarkoitettun lautakunnan tai muun toimielimen käsiteltäväksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet sen saattamiseksi toimielimen käsiteltäväksi.

34 §

Edellä 8 §:ssä tarkoitettun kunnan lautakunnan tai muun toimielimen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädettyssä järjestyksessä valittamalla

läninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tuonti- ja vientitarkastuksen suorittaneen tull- tai muun viranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin siitä erikseen säädetään.

Täytäntöönpano

35 §

Tämän lain 21—23, 26, 28—31 tai 47 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava, ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimus on käsitelty, jollei valitusviranomaisen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomaisen toisin määrää. Valitus tai oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä.

6 luku

Rangaistussäännökset

Rangaistussäännökset

36 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) käyttää elintarvikkeeksi, käsittelee, valmistaa, kuljettaa, tuo maahan taikka vie maasta munavalmisteita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti,

2) harjoittaa tämän lain mukaista toimintaa sellaisessa laitoksessa, jota ei ole tämän lain mukaisesti hyväksytty taikka jonka hyväksyntä on väliaikaisesti tai kokonaan peruutettu tai jolla ei ole tässä laissa edellytettyä hyväksyttyä omavalvontajärjestelmää,

3) rikkoo viranomaisen tämän lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa taikka haltuunottopäätöstä tai

4) harjoittaa muuta kuin 1—3 kohdassa mainittua, tässä laissa tarkoitettua toimintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *munavalmistehygienialain rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Valvontaviranomainen voi jättää esitutkinta- viranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jota kokonaisuuden kannalta on pidettävä ilmeisen vähäisenä.

Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrät-

tyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

37 §

Joka tahallaan rikkoo 40 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden, on tuomittava, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *munavalmistehygienialaissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa mainitusta rikoksesta syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan kuitenkin rikoslain 40 luvun 5 §:n säännöksiä.

Menettämisseuraamus

38 §

Vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä käsitelty, valmistettu, kuljetettu, maahan tuotu tai maasta viety munavalmiste taikka niiden arvo voidaan tuomita kokonaan tai osaksi valtiolle menetetyksi.

Edellä 36 ja 37 §:ssä tarkoitettujen rikosten tuottaman taloudellisen hyödyn ja rikosten tekemiseen käytetyn esineen tai muun omaisuuden tuomitsemisessa valtiolle menetetyksi noudatetaan, mitä rikoslain 2 luvun 16 §:ssä säädetään.

7 luku

Erinäiset säännökset

Maksut

39 §

Kunta voi periä laitokselta maksun tämän lain mukaisesta laitoksen hyväksynnästä. Maksu voidaan periä myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle munavalmisteita vievien laitosten valvonnasta siltä osin kuin vienti edellyttää ostajamaan vaatimuksesta tavanomaista kattavampaa valvontaa. Maksu voidaan periä myös omavalvontajärjestelmän hyväksymisestä. Maksut peritään kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/61) säädetään.

Tuonti- ja vientitarkastuksista perittävä maksu määrätään valtion maksuperustelain (150/92) nojalla, jollei Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta muuta johdu.

Salassapitovelvollisuus

40 §

Joka tämän lain noudattamista valvoessaan taikka valvontaan liittyvää tutkimustehtävää tai muuta tehtävää suorittaessaan on saanut tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista, ei saa ilman asianomaisen suostumusta ilmaista sivulleselle tai käyttää yksityiseksi hyödykseen näin saamiaan tietoja.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tietojen ja asiakirjojen antamista:

- 1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- tai tulliviranomaisille rikoksen selvittämistä varten;
- 3) muutoksenhakua tutkivalle viranomaiselle tämän lain mukaisessa asiassa; eikä
- 4) Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Yksityisen henkilön terveydentilaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään erikseen.

Laitosrekisteri

41 §

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos pitää valtakunnallista rekisteriä kaikista hyväksytyistä laitoksista ja antaa niille numeron. Kunnan valvontaviranomainen pitää rekisteriä valvomistaan laitoksista. Rekistereihin voidaan tallettaa tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava hyväksymänsä laitokset eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselle numeroimista ja valtakunnallisen rekisterin pitämistä varten. Kunnan valvontaviranomaisen on myös ilmoitettava laitoksista pitämästään rekisteristä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselle laitoksen määräämät muut tiedot.

Valtionosuus

42 §

Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/92), jollei lailla toisin säädetä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa ei kuitenkaan sovelleta tämän lain mukaiseen toimintaan.

Tarkemmat määräykset

43 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen täytäntönpäannon edellyttämät määräykset:

1) munavalmisteille ja niiden raaka-aineena käytettäville munille asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista;

2) munavalmisteiden käsittelylle, valmistukselle, varastoinnille ja kuljettamiselle asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista;

3) munavalmisteiden raaka-aineena käytettävien munien pakkaamiselle ja muulle käsittelylle sekä kuljettamiselle asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista;

4) laitosten hyväksymisestä ja laitoksille sekä niiden laitteille, toiminnalle ja toimintaympäristölle asetettavista elintarvikehygieenisistä vaatimuksista ja omavalvonnan järjestämisestä sekä tähän liittyvästä kirjanpidosta;

5) laitosten käyttämistä pesu- ja desinfioimisaineista;

6) ilmoituksista, jotka laitoksen on tehtävä valvontaviranomaisille, sekä viranomaisvalvonnan ja -tarkastuksen järjestämisestä;

7) valvontaviranomaisten pätevyysvaatimuksista siltä osin kuin pätevyysvaatimukset johtuvat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eläinlääkintämääräysten vaatimuksista;

8) munavalmisteiden vieraiden aineiden sallituista enimmäismääristä ja niiden valvonnasta sekä vertailulaboratorioista;

9) munavalmisteiden merkitsemisestä sekä niitä seuraavista todistuksista ja asiakirjoista; sekä

10) laitosten numeroinnista sekä niistä pidettävistä rekistereistä ja viranomaisille ilmoitettavista tiedoista.

Maahantuonti ja maastavienti

44 §

Munavalmisteita saa tuoda maahan, jos ne täyttävät maa- ja metsätalousministeriön määräämät vaatimukset ja tuonnin yhteydessä esitetään ministeriön määräämät asiakirjat. Maa- ja metsätalousministeriö antaa lisäksi määräykset maahantuonnissa noudatettavasta tarkastusmenettelystä ja tuontitarkastuspaikoista.

Maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää munavalmisteiden maahantuonnin, jos niiden tuoja- tai alkuperävaltiossa vallitsevat terveydelliset epäkohdat tätä edellyttävät.

Euroopan talousalueelta tuotavien munavalmisteiden osalta maa- ja metsätalousministeriön on annettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut määräykset ja kiellot Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

45 §

Munavalmisteita saa viedä maasta, jos ne täyttävät tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset.

Euroopan talousalueelle vietävä vientierä on merkittävä maa- ja metsätalousministeriön Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisesti määräämällä tavalla ja erää on seurattava ministeriön mainitun sopimuksen mukaisesti määräämät vientiasiakirjat.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, on Euroopan talousalueen ulkopuolelle vietävien munavalmisteiden täytettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämässä laajuudessa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset sekä lisäksi asianomaisen ostajamaan asettamat vaatimukset.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset vientitarkastuksen järjestämisestä.

Tuonti- ja vientivalvontaa koskevat yleiset säännökset

46 §

Munavalmisteiden tuonti- ja vientivalvontaa suorittavat tulliviranomaiset sekä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos.

Tuojan ja viejän on kustannuksellaan annettava tuonti- ja vientitarkastuksessa ja niihin liittyvässä näytteiden ottamisessa tarvittava apu.

47 §

Tuonti- tai vientitarkastuksessa hylätyt mu-

navalmisteet on tarkastuksen suorittaneen viranomaisen määräyksen mukaisesti vietävä maasta, käytettävä tarkastuksen suorittaneen viranomaisen hyväksymään tarkoitukseen tai hävitettävä. Jollei terveydellisistä syistä tai muun lainsäädännön vuoksi muuta johdu, voi tuoja tai viejä valita, mihin edellä mainituista toimenpiteistä tavaran suhteen ryhdytään. Toimenpiteiden aiheuttamista kustannuksista vastaa tavaran tuoja tai viejä.

Tuonti- tai vientitarkastuksen suorittava viranomainen voi tuojan tai viejän kustannuksella määrätä teetettäväksi ne toimenpiteet, joihin tuojan tai viejän on tarkastuksessa hylätyn tavaran osalta ryhdyttävä ja jotka tuoja tai viejä on laiminlyönyt. Teettämisessä noudetaan soveltuvien osin uhkasakkolain säännöksiä.

48 §

Kunnan on järjestettävä laitosten valvonta siten, että Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tai Euroopan talousalueen ulkopuolisen ostajavaltion niin edellyttäessä laitosta valvoo ja vientiin tarvittavat terveystodistukset antaa kuntaan, tai jos tämän lain mukaisista tehtävistä huolehtii kuntayhtymä, kuntayhtymään virkasuhteessa oleva eläinlääkäri.

Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia, että kunnan tai kuntayhtymän eläinlääkärille 1 momentissa säädetty tehtävä annetaan toiseen kuntaan tai kuntayhtymään virkasuhteessa olevan eläinlääkärin hoidettavaksi virkavastuulla.

Virka-apu

49 §

Poliisi- ja tulliviranomaiset ovat velvollisia tämän lain mukaisten valvontaviranomaisten pyynnöstä antamaan valvontaviranomaisille virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

Muut kansainväliset sopimukset

50 §

Mitä edellä säädetään Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta ja Euroopan talousalueesta, koskee vastaavasti Suomea sitovaa

muuta kansainvälistä sopimusta ja sen jäsenvaltioita.

Tarkemmat säännökset

51 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarvittaessa asetuksella, ei kuitenkaan kunnan viranomaisia koskevasta menettelystä.

Asetuksella voidaan myös säätää, että maaja metsätalousministeriö voi antaa 1 momentissa tarkoitettun asetuksen soveltamisesta tarkempia määräyksiä.

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voimaantulosäännökset

52 §

Tämän laki tulee voimaan päivänä kuuta 1994.

Tällä lailla kumotaan kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta annettu laki (1009/84).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Siirtymäsäännökset

53 §

Tämän lain voimaan tullessa, vireillä olevat muut kuin laitosten hyväksymistä koskevat asiat käsitellään tämän lain voimaan tullessa sovellettujen säännösten mukaisesti. Laitoksen hyväksymistä koskeva hakemus käsitellään tämän lain mukaisesti.

54 §

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyt tai 53 §:n nojalla hyväksytyt laitokset on saatettava tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisiksi asetuksella säädettävän ajan kuluessa tämän lain voimaantulosta lukien.

55 §

Kunnan valvontaviranomainen toteaa ennen tämän lain voimaantuloa terveydenhoitolain nojalla elintarvikehuoneistoksi hyväksytyyn lai-

toksen tämän lain mukaisesti hyväksytyksi laitokseksi varmistuttuaan siitä, että laitos täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset. Tällöin laitoksen ei erikseen tarvitse hakea tämän lain mukaista hyväksymistä tai tehdä rekisteröimisilmoitusta.

Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava 1 momentin perusteella ilman hakemusta hyväksymänsä laitokset eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselle valtakunnalliseen rekisteriin merkittäviksi.

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Mikko Pesälä*